

Actualisering Hondenbeleid 2020

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl

Inhoud

1. INLEIDING	1
2. HONDENKAART (LOSLOOPGEBIEDEN EN VERBODSGEBIEDEN)	2
3. BIJTINCIDENTEN (MET HONDEN)	7
4. HONDENBELASTING	9
5. OPRUIMPLICHT (VAN HONDENPOEP).....	10
6. COMMUNICATIE	12
7. HANDHAVING	13
8. UITVOERINGSPLAN	13
9. BEGROTING.....	14
10. BIJLAGEN	15
A. Enquête Hondenbeleid.....	16
B. Verslagen bijeenkomsten 5 en 12 juli 2018.....	24
C. Van toepassing zijnde artikelen APV	28
D. Protocol Bijtincidenten Honden	30
E. Brief Minister Schouten Tweede Kamer.....	39
F. Initiatief Huis te Hoornpark	43
G. Inventarisatie knelpunten afvalbakken	48

1. INLEIDING

Hondenbeleid is onder te verdelen in de volgende vier hoofdthema's:

1. Hondenkaart (met aanlijnplicht, losloopgebieden en verbodsgebieden)
2. Bijtincidenten (met honden)
3. Hondenbelasting
4. Opruimplicht (van hondenpoep)

In gemeente Rijswijk is voor het laatst in december 2007 het Hondenbeleid als samenhangend document door de raad vastgesteld. In navolgende jaren is dit beleid middels uitvoeringsvoorschriften APV nader uitgewerkt en op onderdelen geactualiseerd.

In 2018 is het huidige Hondenbeleid geëvalueerd middels een online enquête en twee bewonersbijeenkomsten. De enquête is door 974 respondenten ingevuld waarvan 532 hondenbezitters en 442 niet hondenbezitters. De twee bijeenkomsten kende een opkomst van in totaal zo'n 80 inwoners, inclusief een aantal raadsleden (zie de bijlagen).

In 2018 is de proef omheining hondenlosloopgebied De Strijp-Endezant geëvalueerd. Het besluit dat het College heeft genomen n.a.v. deze evaluatie heeft ook input opgeleverd voor bijstelling van het Hondenbeleid.

Geen nieuwe nota maar actualisering.

Er is tijdens deze evaluaties toegezegd om in het eerste kwartaal 2019 de nieuwe nota Hondenbeleid op te leveren voor vaststelling. Op 8 november 2018 heeft de Raad in de begrotingsbehandeling 2019 hier echter al een voorschot op genomen door unaniem een amendement aan te nemen om de hondenbelasting per 2019 af te schaffen. De formering van een nieuw College heeft dit dossier vervolgens tijdelijk in de wacht gezet. Hierdoor is oplevering in het eerste kwartaal 2019 niet gehaald. Ondertussen zijn de beleidsregels 'Bijtincidenten met honden' nader uitgewerkt in een formeel 'Protocol Bijtincidenten Honden', dat op 1 april 2019 door de Burgemeester is ondertekend en vastgesteld. Dit najaar is in navolging van het collegebesluit om meer veilige losloopgebieden te realiseren in Rijswijk een hekwerk geplaatst langs de losloopstrook aan de Prinses Beatrixlaan.

Kortom, de vaststelling van een nieuwe nota Hondenbeleid en de uitvoering van dat nieuwe Hondenbeleid zijn door diverse ontwikkelingen door elkaar gelopen, met als gevolg dat dit document geen nieuwe nota Hondenbeleid is maar een actualisering van het huidige Hondenbeleid.

Leeswijzer

De vier hoofdthema's komen afzonderlijk aan bod met per thema een weergave van de evaluatie gehouden in 2018, een stand van zaken 2019 en een doorkijk naar te verwachte ontwikkelingen in 2020 en verder. NB: met Q1 wordt bedoeld het eerste kwartaal, met Q2 het tweede kwartaal enz.

In aparte hoofdstukken is aandacht besteed aan handhaving, communicatie en participatie. We besluiten met een uitvoeringsplan gebaseerd op de te verwachten toekomstige ontwikkelingen en een begroting.

2. HONDENKAART (LOSLOOPGEBIEDEN EN VERBODSGEBIEDEN)

Middels een uitvoeringsvoorschrift APV zijn de losloopgebieden en verbodsgebieden voor honden (de Hondenkaart) juridisch vastgelegd. Hondenbezitters kunnen hier rechten aan ontleen en gemeente kan hier op handhaven. Op de gemeentelijke website staat het onderstaande overzicht van alle losloopgebieden en verbodsgebieden voor honden die middels dit uitvoeringsvoorschrift zijn vastgelegd in Rijswijk.

(NB: de 132 Rijswijkse speelplekken voor kinderen zijn ook verbodsgebieden voor honden maar zijn vanwege de overzichtelijkheid niet op deze kaart weergegeven)

2.1 Evaluatie Hondenkaart Q2 + Q3 2018

Met de enquête en tijdens de bijeenkomsten op 5 en 12 juli 2018 zijn de volgende opmerkingen op de Hondenkaart opgehaald:

1. Een aantal losloopgebieden in het stedelijk gebied van Rijswijk worden veelal als onveilig voor de honden ervaren omdat ze te smal zijn en vlak naast verkeerswegen liggen. Er is behoefte aan veilige losloopgebieden.
2. Het is niet altijd duidelijk waar een losloopgebied eindigt en de aanlijnplicht of een verbodsgebied begint. De informatieborden hiervoor lijken erg op elkaar qua formaat, kleurgebruik en afbeelding, met enkel verschil in tekst. Er is behoefte aan duidelijke herkenbare aanduiding.

3. Er is ergernis bij zowel hondenbezitters als niet hondenbezitters over loslopende honden in verbodsgebieden of aanlijnplichtgebieden. Er is behoefte aan betere handhaving hierop.
4. Er zijn in Oud Rijswijk geen losloopgebieden voor honden. Er is behoefte aan een losloopgebied voor honden in deze wijk.
5. In de huidige Hondenkaart met alle losloopgebieden en verbodsgebieden voor honden, zijn de nieuwe woonwijken Rijswijk Buiten en Villapark Eikelenburgh nog niet ingetekend.

2.2 Evaluatie omheind losloopgebied De Strijp – Endezant Q3 + Q4 2018

In augustus 2015 dient een bewoonster van de wijk De Strijp een verzoek in bij de gemeente voor een omheind hondenlosloopveld. De gemeente Rijswijk ziet genoeg aanleiding om dit bewonersinitiatief te ondersteunen. In oktober 2017 gaat de pilot 'Omheind losloopgebied voor honden de Strijp' voor de duur van één jaar van start. Na afloop wordt de pilot geëvalueerd met in het evaluatierapport de volgende eindconclusie:

Er is veel behoefte aan veilige (al dan niet omheinde) losloopgebieden voor honden in Rijswijk. De gemeente heeft veel waardering voor dit burgerinitiatief dat voorziet in deze behoefte en de wijze waarop initiatiefneemster en overige hondenbezitters zich hebben ingezet voor het welslagen van deze proef. De proef heeft tevens belangrijke leerpunten opgeleverd voor toekomstige burgerinitiatieven. De locatie van de proef heeft echter toenemende weerstand opgeroepen bij een aantal direct omwonenden vanwege de overlast die is ontstaan door het intensievere gebruik van de locatie.

Dit alles leidt tot de aanbeveling om aan te sluiten bij de aanbevelingen van het onderzoeksrapport van Totta Research:

1. *behoud de hekken op deze locatie;*
2. *bied meer veilige losloopgebieden voor honden aan in Rijswijk, zodat het gebruik zich verspreidt en de overlast op deze locatie afneemt.*

Op 13 november 2018 heeft het College van B&W overeenkomstig deze aanbevelingen besloten en de Raad hierover geïnformeerd.

2.3 Ecologisch belang

Rijswijk heeft een tweetal grote groenzones (de Landgoederenzone en de Stadsparkzone) die middels ecologische verbindingzones dwars door het verstedelijkt gebied met elkaar in verbinding staan (bron: Groenbeleidsplan 2010 – 2020). Een aantal losloopgebieden voor honden ligt in deze groenzones / ecologische verbindingzones. Dit is geen ideale situatie want loslopende honden en natuur gaan moeilijk samen maar door slimme inrichting van het gebied kunnen deze twee functies wel degelijk naast elkaar bestaan.

In de enquête en de bijeenkomsten ten bate van de evaluatie Hondenbeleid is door de deelnemers met name vanuit het oogpunt veiligheid gereageerd en/of beoordeeld en is het ecologisch belang onvoldoende meegewogen. Er is behoefte aan een integrale meer evenwichtige Hondenkaart waarin het ecologisch belang en bijbehorende doelstellingen beter tot hun recht komen. Het streven om onze ecologische zones te versterken kan van invloed zijn op de Hondenkaart.

2.4 Stand van zaken Q4 2019

Aan de hand van de opgehaalde input tijdens de evaluaties in 2018 is in de tussenliggende periode onderzocht wat de mogelijkheden zijn om de Hondenkaart te verbeteren.

Ad. 1 Meer veilige losloopgebieden

De huidige losloopgebieden zijn opnieuw beoordeeld aan de hand van het criterium veiligheid. Deze beoordeling geeft het volgende resultaat:

1. Een onveilig geacht losloopgebied op eenvoudige en betaalbare wijze alsnog veilig maken.

De rechterstrook van de middenberm van de Prinses Beatrixlaan tussen de van Vredenburgweg en de Generaal Spoorlaan bleek het enige losloopgebied dat door het plaatsen van een hek veiliger gemaakt kon worden. Het hek met informatieborden en afvalbakken is inmiddels geplaatst.

2. Bij onveilige losloopgebieden die niet op eenvoudige en betaalbare wijze veilig kunnen worden gemaakt, wordt geadviseerd om voortaan weer een aanlijnplicht te laten gelden.

Dit betreft de volgende losloopgebieden in verstedelijkt gebied vlak langs verkeerswegen:

- a) Groenstrook langs de Schaapweg en de Sammersweg
- b) Groenstroken in de middenberm van de Jozef Israëlslaan
- c) Groenstroken in de middenberm van de Verrijn Stuartlaan
- d) Groenstroken in de middenberm van de Diepenhorstlaan tussen de Treubstraat en de Verrijn Stuartlaan
- e) Groenstroken langs het water van de Admiraal Helfrichsingel
- f) Groenstrook langs de Harpsingel tussen de Fagotstraat en de Admiraal Helfrichsingel

Het beleid ten aanzien van verbodsgebieden voor honden in gebieden met hoge natuurwaarden, speel-, en ligweiden, kinderspeelplaatsen en barbecuevelden blijft ongewijzigd.

Ad. 2 Duidelijke informatieborden

Op de Hondenkaart wordt gebruik gemaakt van drie kleuren om het onderscheid tussen aanlijnplicht (wit), losloopgebied (groen) en verbodsgebied (rood) aan te duiden. Voor de duidelijkheid en herkenbaarheid is het advies om deze kleuren ook te gebruiken voor de informatieborden bij de desbetreffende gebieden en aanvullend op de tekst een duidelijk herkenbare afbeelding te plaatsen. Vanuit het oogpunt duurzaamheid en circulaire inkoop het advies om hiervoor de bestaande informatieborden te gebruiken en deze met weerbestendige slijtvaste stickers over te plakken.

Ad. 3 Betere handhaving

Team Handhaving heeft in september 2018 een nieuw strategisch plan opgesteld met daarin opgenomen een uitbreiding van de beschikbare capaciteit om de veelheid aan taken beter uit te kunnen voeren. Hieronder valt ook de handhaving van het Hondenbeleid en specifiek de aanlijnplicht voor honden, de opruimplicht van hondenpoep en overlast van honden. Zie verder hoofdstuk 7.

Ad. 4 Initiatieven voor de realisatie van een losloopgebied in Oud Rijswijk

Januari 2018 is een initiatief van enkele bewoners en hondenbezitters ingediend om een deel van het **Huis te Hoornpark** als hondenspeelplek in te richten. Dit initiatief wordt tevens ondersteund door de

Bewonersorganisatie. Met de initiatiefnemers en team Handhaving is onderzocht hoe we de speelplek op een voor honden veilige manier kunnen inrichten, zonder risico op overlast voor direct omwonenden. De pilot die we hiertoe zijn gestart is halverwege 2019 succesvol afgerond. Het advies is om dit initiatief te verankeren in de Hondenkaart als zijnde nieuw losloopgebied voor honden.

Halverwege 2018 is een initiatiefgroep van hondenbezitters in onderhandeling getreden met Stichting **Park Hofrust** en omwonenden om gezamenlijk tot een plan te komen waarin een losloopgebied voor honden wordt gerealiseerd in Park Hofrust. Dit initiatief is vanwege de gevoeligheden begeleid door Buurtbemiddeling van Welzijn Rijswijk. Dit heeft echter niet geleid tot een breed gedragen plan en wordt om die reden niet opgenomen in de Hondenkaart.

Ad. 5 Rijswijk Buiten en Villapark Eikelenburgh

Een inventarisatie van mogelijkheden heeft geresulteerd in de conclusie dat zowel in Rijswijk Buiten als in Villapark Eikelenburgh in de hele woonwijk een algehele aanlijnplicht voor honden geldt. Ook in deze wijken is een verbod voor honden van kracht op speel-, en ligweiden en kinderspeelplaatsen.

2.5 Planning 2020 en verder

De Hondenkaart is een uitwerking van artikel 2.57 lid 2 van de APV. In navolging van de conclusies en adviezen in de voorgaande paragrafen is het noodzakelijk om de Hondenkaart aan te passen. Om tijdig de discussie over de voorgestelde aanpassingen met elkaar te kunnen voeren, stellen we voor om dit in een aantal stappen te doen.

Stap 1. Meer veilige losloopgebieden voor honden verwerkt in de Hondenkaart

Q1 2020: Ontwikkeling van de nieuwe Hondenkaart in concept

Q1 2020: Inspraak (termijn van 6 weken) op het concept van de nieuwe Hondenkaart

Q2 2020: Verwerking van de inspraakreacties

Q3 2020: Vaststelling nieuwe Hondenkaart (definitief) na verwerking van de reacties

Q3 2020: Communicatie en publicatie nieuwe Hondenkaart

Stap 2. De Hondenkaart vanuit ecologisch oogpunt

De volgende ontwikkelingen zijn gaande met betrekking tot de Rijswijkse groenzones:

- Actualisering van de visie op de Landgoederenzone met een plan van aanpak
- Herinrichting van het Wilhelminapark
- Versterking van de ecologische verbindingszones

In de voorstellen die deze ontwikkelingen met zich meebrengen worden de losloopgebieden en verbodsgebieden voor honden opnieuw bekeken en beoordeeld, hetgeen wijzigingen in de Hondenkaart ten gevolge kan hebben. Een dergelijke aanpassing wordt middels een uitvoeringsvoorschrift APV formeel vastgesteld. Dit is in 2020 nog niet te verwachten.

Stap 3. Initiatieven van bewoners

We staan open voor nieuwe initiatieven vanuit onze bewoners voor het realiseren van meer veilige losloopgebieden voor honden. Ook deze initiatieven kunnen wijzigingen in de Hondenkaart ten gevolge hebben en ook deze wijzigingen worden middels een uitvoeringsvoorschrift APV formeel vastgesteld.

3. BIJTINCIDENTEN (MET HONDEN)

3.1 Ontwikkelingen 2009 - 2018

In 2009 is de Regeling Agressieve Dieren afgeschaft. Sindsdien krijgen gemeenten steeds meer te maken met meldingen over honden die betrokken zijn geweest bij een bijtincident. Gemeenten hebben daartoe eigen bijtprotocollen opgesteld en maatregelen ten aanzien van bijtincidenten opgenomen in de APV, maar een landelijk wettelijk kader ontbreekt. Er is nieuwe wetgeving in de maak gebaseerd op een lijst met hoog-risicohonden. Er is echter veel kritiek op deze lijst want:

- met de komst van telkens nieuwe (gefokte) kruisingen van rassen is de lijst nooit compleet;
- er staan enkele hondenrassen op waarvan maar een klein percentage een hoog risico vormt;
- er zijn (geregeld) bijtincidenten met hondenrassen die niet op deze lijst staan;
- iedere hondensoort kan door angst, pijn, schrikken et cetera tot bijten overgaan.

De nieuwe wet zou vanaf januari 2018 ingaan maar vaststelling is vanwege deze kritiek uitgesteld. Er is gevraagd om een meer wetenschappelijke onderbouwing van het begrip hoog-risicohond. Op 9 november 2018 heeft Minister Schouten middels een brief de Tweede Kamer geïnformeerd met daarin de aankondiging van een aantal maatregelen (zie bijlage E voor de hele brief).

In 2017 heeft het onderzoeksbureau van Universiteit Wageningen in opdracht van gemeente Amsterdam voor het eerst onderzoek gedaan naar de aard en omvang van het aantal bijtincidenten in Nederland (en Amsterdam) sinds afschaffing van de Regeling Agressieve Dieren. Op basis van dat onderzoek heeft Universiteit Wageningen aanbevelingen gedaan voor een niet ras-specifiek bijtprotocol met preventieve en repressieve maatregelen (en dus niet op basis van een lijst met hoog-risicohonden). Deze aanbeveling heeft vooruitlopend op vaststelling van de nieuwe wetgeving navolging gekregen in tal van andere gemeenten (meer informatie op <http://edepot.wur.nl/428257>).

3.2 Evaluatie Q2 – Q3 2018

In Rijswijk hanteren we sinds de afschaffing Regeling Agressieve Dieren de beleidsregel 'Bijtincidenten honden' die niet ras-specifiek is opgesteld. De beleidsregel richt zich met name op maatregelen tegen de bijtende hond. Tijdens onze evaluatie is vanuit diverse hondenprofessionals (gedragsdeskundigen, hondentrainers, dierenbescherming en politie) de behoefte geuit om ook maatregelen te richten op de eigenaar die meerdere malen de fout ingaat met agressieve honden. Zij pleiten in dat geval voor een verbod op het houden van honden voor die persoon. Er is tijdens de evaluatie door de hondenprofessionals tevens gepleit voor meer inzet op preventieve maatregelen en zij hebben daarvoor de volgende suggesties gegeven:

- Maak gebruik van de informatie op de website www.minderhondenbeten.nl
- Maak gebruik van de brochure hondenetiquette www.hondenetiquette.nl
- Stimuleer gehoorzaamheidstrainingen bij een hondenschool
- Richt een meldpunt in voor melding van signalen van agressief of zorgbarend gedrag van honden (dus nog voordat zich daadwerkelijk een bijtincident voordoet)

3.3 Stand van zaken Q4 2019

De beleidsregel 'Bijtincidenten honden' is uitgewerkt tot een definitief 'Protocol bijtincidenten honden' en op 1 april 2019 door de Burgemeester ondertekend en vastgesteld (zie bijlage D). Ook dit protocol

is in lijn met de aanbeveling van de Universiteit Wageningen en niet ras-specifiek opgesteld. In de APV is in artikel 2.59 Gevaarlijke honden de maatregel aanlijngedod en muilkorfgedod vastgelegd. Eventuele inbeslagname is geregeld in artikel 172 lid 3 van de Gemeentewet. Als uit een risico-assessment blijkt dat de hond niet resocialiseerbaar of herplaatsbaar is, kan besloten worden tot euthanasie. Het opleggen van deze maatregelen is bevoegdheid van de Burgemeester en gebeurt aan de hand van een adviesrapport dat is opgesteld door politie, al dan niet in samenwerking met een hondengedragdeskundige.

Binnen het bestuursrecht heeft een gemeente niet de bevoegdheid om maatregelen te treffen tegen de eigenaar van een bijtende hond. Binnen het strafrecht bestaat de mogelijkheid wel om een (tijdelijk) verbod op te leggen voor het houden van dieren.

Dierenasiel 't Julialaantje heeft inmiddels een eigen euthanasieprotocol ontwikkeld en in gebruik genomen voor niet resocialiseerbare of niet herplaatsbare agressieve honden zonder eigenaar.

3.4 Planning 2020 en verder

Vaststelling van nieuwe landelijke wetgeving met daarin een uitwerking van de door de Minister aangekondigde maatregelen, kan aanpassing van ons protocol bijtincidenten honden tot gevolg hebben. Tot die tijd blijft het huidige protocol van kracht.

De preventieve maatregelen nemen we mee in de communicatie richting onze inwoners / hondenbezitters. Daarbij opgemerkt dat we bij meldingen van agressief of zorgbarend gedrag van honden beperkte middelen ter beschikking hebben (informerende, overtuigen, waarschuwen) om hierop te handhaven.

4. HONDENBELASTING

4.1 Situatie tot en met 2018

Hondenbezitters betaalden tot en met 2018 in Rijswijk hondenbelasting. Voor de 1^e hond gold een tarief van € 55,68, voor de 2^e hond € 111,36 en voor de 3^e hond € 222,72. Heeft bijvoorbeeld een inwoner twee honden dan betaalde deze dus € 55,68 + € 111,36 = € 169,04 aan hondenbelasting. Er waren in 2018 in Rijswijk totaal 1884 hondenbezitters die samen 2026 honden bezaten, als volgt:

	1 ^e hond	2 ^e hond	3 ^e hond	Totaal
aantal inwoners	1884	137	5	2026
tarief	€ 55,68	€ 113,36	€ 222,72	
opbrengst hondenbelasting	€ 104.901,12	€ 15.530,32	€ 1.113,60	€ 121.545,04

4.2 Evaluatie Q2 + Q3 2018

In totaal hebben 147 gemeenten de hondenbelasting afgeschaft om de volgende redenen:

- het is niet meer van deze tijd;
- het is discriminerend ten opzichte van andere hobbydieren;
- het vormt een ongewenste financiële drempel voor inwoners met een laag inkomen.

Uit onze enquête is gebleken dat 63% van de responsgroep het eens was om ook in Rijswijk de Hondenbelasting af te schaffen. Hierbij is door de respondenten verwezen naar bovenstaande argumenten.

Gemeenten die de hondenbelasting handhaven beargumenteren dat die financiële drempel juist voorkomt dat de hondenpopulatie ongewenste proporties aanneemt. Inwoners maken bewuster een keus bij de aanschaf van een hond omdat ze er voor moeten betalen. Daarbij houden gemeenten zicht op het aantal honden(bezitters) door het voeren van een administratie voor het innen van de hondenbelasting.

4.3 Stand van zaken Q4 2019

In de begrotingsbehandeling 2019 op 8 november 2018 heeft de Raad een amendement aangenomen om de hondenbelasting per 2019 af te schaffen. Nieuw beleid is derhalve dat per 2019 er geen hondenbelasting meer betaald hoeft te worden in Rijswijk en dit beleid is in 2019 al geëffectueerd.

5. OPRUIMPLICHT (VAN HONDENPOEP)

5.1 Evaluatie Q2 + Q3 2018

Uit tal van (landelijke en lokale) onderzoeken in de afgelopen jaren is gebleken dat hondenpoep stevig in de top drie van grootste ergernissen staat. Ondanks alle inspanningen die gepleegd zijn om de overlast van hondenpoep te verminderen is die top drie positie ongewijzigd gebleven. Ook in Rijswijk zijn bij de Raadpleging onder onze inwoners (enquête en bijeenkomst), team Handhaving en teams Onderhoud Ruimtelijk Domein en Stadsbeheer verbeter suggesties gedaan. Waar vrijwel iedereen het over eens is, inclusief het grootste gedeelte van de hondenbezitters zelf, is dat het opruimen van hondenpoep primair de verantwoordelijkheid is van de eigenaar van de hond. Zo is het momenteel ook vastgelegd in artikel 2.58 Verontreiniging door honden in de APV.

Ondanks deze wettelijk plicht (en de veronderstelde morele plicht) wordt de opruimplicht niet overal goed nageleefd en is heterdaadhandhaving lastig gebleken, waardoor de ergernis blijft bestaan. Uit de raadpleging bij onze inwoners via de enquête en de bijeenkomsten is duidelijk naar voren gekomen dat behoefte is aan een betere facilitering en handhaving door gemeente van de opruimplicht. Met beter faciliteren wordt het aanbieden van poepzakjes bedoeld en voldoende afvalbakken om deze poepzakjes in te kunnen deponeren. Over de wijze waarop we als gemeente poepzakjes kunnen aanbieden is door onze inwoners een aantal voorbeelden gegeven uit andere gemeenten en zijn suggesties gedaan. Over de aanwezigheid en/of geschiktheid van afvalbakken om poepzakjes in te kunnen deponeren zijn door onze inwoners tal van knelpunten genoemd (zie bijlage G).

5.2 Stand van zaken Q4 2019

1. De opruimplicht door hondenbezitters beter te faciliteren met het plaatsen van voldoende geschikte afvalbakken om poepzakjes in te kunnen deponeren.

In juni 2018 is het afvalbakkenplan Rijswijk vastgesteld. Aan dit plan wordt wijk voor wijk uitvoering gegeven met als belangrijkste doelstelling om het aantal afvalbakken per wijk / gebied te optimaliseren. Per saldo betekent deze optimalisatie een gewenste afname van het totaal aantal afvalbakken in Rijswijk van 966 naar 766. Met deze optimalisatie lopen we echter het risico dat de genoemde knelpunten voor de opruimplicht van hondenpoep juist gaan toenemen. Om dit te voorkomen is aan de hand van de genoemde knelpunten van onze inwoners geïnventariseerd of er voldoende geschikte afvalbakken zijn om poepzakjes in te kunnen deponeren. Indien dit niet het geval bleek te zijn is advies gegeven om dit aan te passen bij de verdere uitrol van het afvalbakkenplan (zie bijlage G). Bij ontoelaatbare (stank)overlast in een bepaald gebied houden we incidenteel een schoonmaakactie daar schoon ook uitnodigt om het schoon te houden.

2. Vanuit gemeente poepzakjes verstrekken aan hondenbezitters.

De kosten voor de aanschaf van poepzakjes zijn minimaal, dat hoeft geen struikelblok te zijn. Alleen geeft het verstrekken van poepzakjes in de openbare ruimte mogelijk nieuwe knelpunten. Denk aan kosten voor inzet voor het tijdig bijvullen van de zakjes, de kwetsbaarheid voor vandalisme en misbruik van de zakjes voor andere doeleinden. Na een afweging van de voordelen en de nadelen is

het advies om de aanschaf van poepzakjes ongewijzigd de verantwoordelijkheid van de hondenbezitter te laten zijn.

3. De opruimplicht beter te handhaven.

Zie hoofdstuk 7 Handhaving.

5.3 Planning 2020 en verder

Bij de verdere uitrol van het afvalbakkenplan wordt aan de hand van de inventarisatie in bijlage G rekening gehouden met de actuele knelpunten van hondenbezitters om hun poepzakjes kwijt te kunnen. De wettelijke en morele opruimplicht van hondenpoep gaan we actiever communiceren aan onze inwoners / hondenbezitters. Zie hoofdstuk 6 Communicatie.

6. COMMUNICATIE

In onze communicatie over het Hondenbeleid zijn we duidelijk over bij wie welke verantwoordelijkheid ligt. De gemeente is bijvoorbeeld niet (primair) verantwoordelijk voor de veiligheid van honden en de gevolgen van hun gedrag. Die verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie bij de eigenaar. Daarnaast heeft een hondenbezitter een aantal plichten zoals aanlijnplicht en opruimplicht en moet hij zich aan geboden houden. Als gemeente bieden we ook voorzieningen waar hondenbezitters met hun viervoeters terecht kunnen of waarvan ze gebruik kunnen maken.

Het succes van het hondenbeleid hangt voor een deel af van goede communicatie: zichtbaarheid en richtbaarheid zijn daarbij voorwaarden. We informeren onze inwoners met eenvoudige, duidelijke en overtuigende communicatiemiddelen over wat we doen, wat we willen, wat we kunnen, wat wel mag en wat niet mag.

Bij het aanpassen van bestaande voorzieningen of het ontwikkelen van nieuwe voorzieningen, betrekken we nadrukkelijk onze inwoners om draagvlak te creëren. We communiceren goede voorbeelden om bewustwording bij onze inwoners te vergroten. Waar nodig ondersteunen we dit met doelgerichte campagnes om onze inwoners te stimuleren goede keuzes te maken.

Waar nodig en mogelijk werken we voor een doeltreffende communicatie nauw samen met dierenwelzijnsorganisaties in en om Rijswijk.

6.1 Communicatie per thema

Hondenkaart

We zorgen voor een actuele Hondenkaart met losloopgebieden en verbodsgebieden voor honden in Rijswijk op www.rijswijk.nl. Daarbij maken we onderscheid in 'gewone' losloopgebieden en omheinde losloopgebieden. Wijzigingen in de Hondenkaart worden direct verwerkt in de (digitale) kaart en aan onze inwoners gecommuniceerd. In andere relevante communicatiemiddelen verwijzen we waar nodig naar deze actuele kaart.

We zorgen voor goede en volledige informatieborden bij de losloopgebieden en verbodsgebieden voor honden.

We staan open voor initiatieven van bewoners voor het creëren van nieuwe veilige losloopgebieden voor honden. Samen met de initiatiefnemers wordt onderzocht wat de mogelijkheden en/of beperkingen zijn om dit te realiseren.

Bijtprotocol

We communiceren duidelijk en volledig over de regels in het 'Protocol bijtincidenten honden'.

We zetten in op beïnvloeding van gedrag door gebruik te maken van de beschikbare informatie op www.minderhondenbeten.nl en www.hondenetiquette.nl.

We stimuleren hondenbezitters om samen met hun hond een gehoorzaamheidstraining te volgen.

Opruimplicht

In onze communicatie over de (morele en wettelijke) opruimplicht van hondenpoep stimuleren we onze inwoners om poepzakjes te gebruiken en deze te deponeren in de daarvoor bestemde bakken. De communicatie over voldoende geschikte afvalbakken voor het deponeren van poepzakjes sluit aan bij communicatieactiviteiten die plaats gaan vinden bij de verdere uitrol van het afvalbakkenplan.

7. HANDHAVING

Een groene gemeente als Rijswijk kent heel veel plekken waar honden uitgelaten kunnen worden, eventueel aangelijnd moeten zijn of verboden zijn. Het is onmogelijk deze allemaal in de gaten te houden. Bovendien worden overtredingen zelden begaan in het zicht van een uniform.

De handhaving op de aanlijnplicht en de opruimplicht wordt in de reguliere surveillance meegenomen. Daarbij wordt bijvoorbeeld ook gecontroleerd of de hondenbezitter opruimmiddelen bij zich hebben. Daarnaast wordt regelmatig burgersurveillance ingezet.

Daar waar het team Inspectie & Handhaving gedragsverandering veelal wil bereiken middels waarschuwen, worden de top-ergernissen als het verzaken van de opruimplicht juist in de regel direct bekeurd (zero-tolerance).

De handhaving op bijtincidenten is reactief en gericht op het voorkomen van herhaling. Ook hier wordt niet gewaarschuwd maar direct overgegaan op (tenminste) de eerste stap van aanlijn-, en muilkorfgebod. Zie verder ook het Protocol Bijtincidenten Honden (bijlage).

8. UITVOERINGSPLAN

De aanpassingen van het Hondenbeleid worden middels uitvoeringsvoorschriften APV (de Hondenkaart artikel 2.57, de Opruimplicht artikel 2.58 en het Bijtprotocol artikel 2.59) juridisch vastgelegd. Dit geeft per thema de volgende planning:

Hondenkaart	2020: Vaststelling a.d.h.v. meer veilige loslooplegebieden 2021: Vaststelling a.d.h.v. ecologisch belang
Opruimplicht	2020 en verder: Facilitering afvalbakken gekoppeld aan uitrol afvalbakkenplan. 2020 en verder: Communicatie wettelijke en morele plicht.
Bijtprotocol	2020: Communicatie preventieve maatregelen 2020 en verder: Aanpassing afhankelijk landelijke wetgeving

Deze formele juridische verankering in de APV kan enkel plaatsvinden na een zorgvuldige voorbereiding. Met name bij aanpassingen van de Hondenkaart is het van belang om voldoende draagvlak te hebben om bezwaarschriften zoveel mogelijk te voorkomen. Na vaststelling van de uitvoeringsvoorschriften APV wordt uitvoering gegeven aan de aanpassingen en worden deze aan onze inwoners gecommuniceerd.

9. BEGROTING

Enkel de voorgestelde aanpassing van de informatieborden voor de verbodsgebieden en losloopgebieden voor honden, brengen extra kosten met zich mee. Het aanpassen van de informatieborden is gebaseerd op een offerte van een bedrijf die de weerbestendige slijtvaste stickers ontwerpt, bedrukt en beplakt op de door ons aangeleverde borden. Er staan ruim 500 informatieborden voor hondenlosloopgebieden of hondenverbodsgebieden verspreid over heel Rijswijk. Dit betekent een behoorlijke logistieke operatie met inzet van mensen en materieel om gefaseerd de borden voor het omstickeren bij dit bedrijf aan te leveren. Die inzet van mankracht en middelen zit niet in de offerte opgenomen en maakt ook geen deel uit van de reguliere werkzaamheden van onze buitendienst. Dit geeft de volgende kostenraming:

Aanpassen 500 informatieborden	€ 15.000,-
Aanleveren 500 informatieborden 500 uur x € 50,-	<u>€ 25.000,- +</u>
Totaal	€ 40.000,-

10. BIJLAGEN

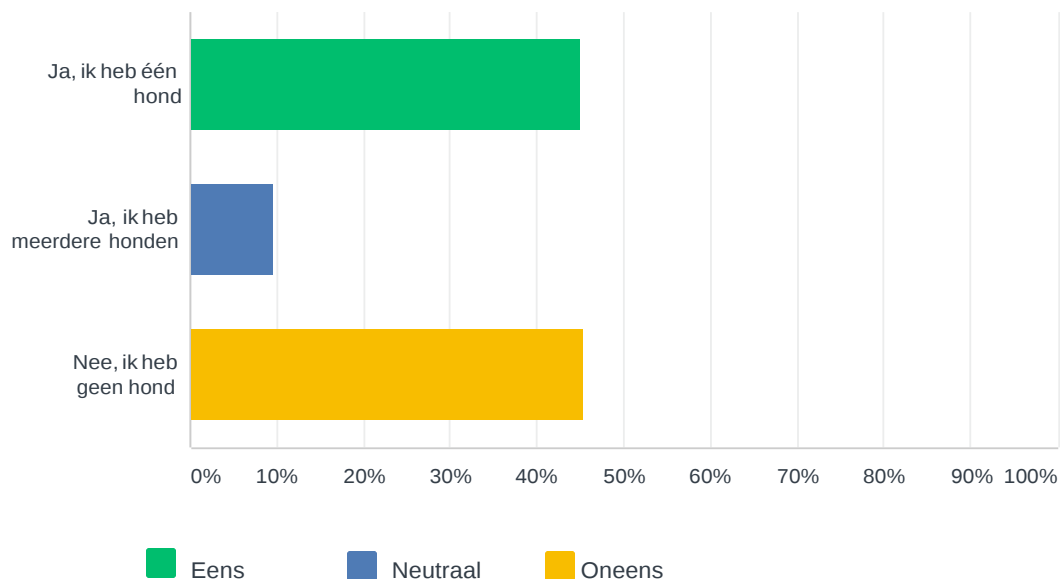
- A. Enquête Hondenbeleid
- B. Verslagen bijeenkomsten 5 en 12 juli 2018
- C. Van toepassing zijnde Artikelen APV
- D. Protocol bijtincidenten
- E. Brief Minister Schouten Tweede kamer hoog-risicohonden
- F. Initiatief hondenspeelplek Huis te Hoornpark
- G. Inventarisatie afvalbakken

A.Enquête Hondenbeleid

Q1 Heeft u zelf één of meerdere honden?

Beantwoord: 974

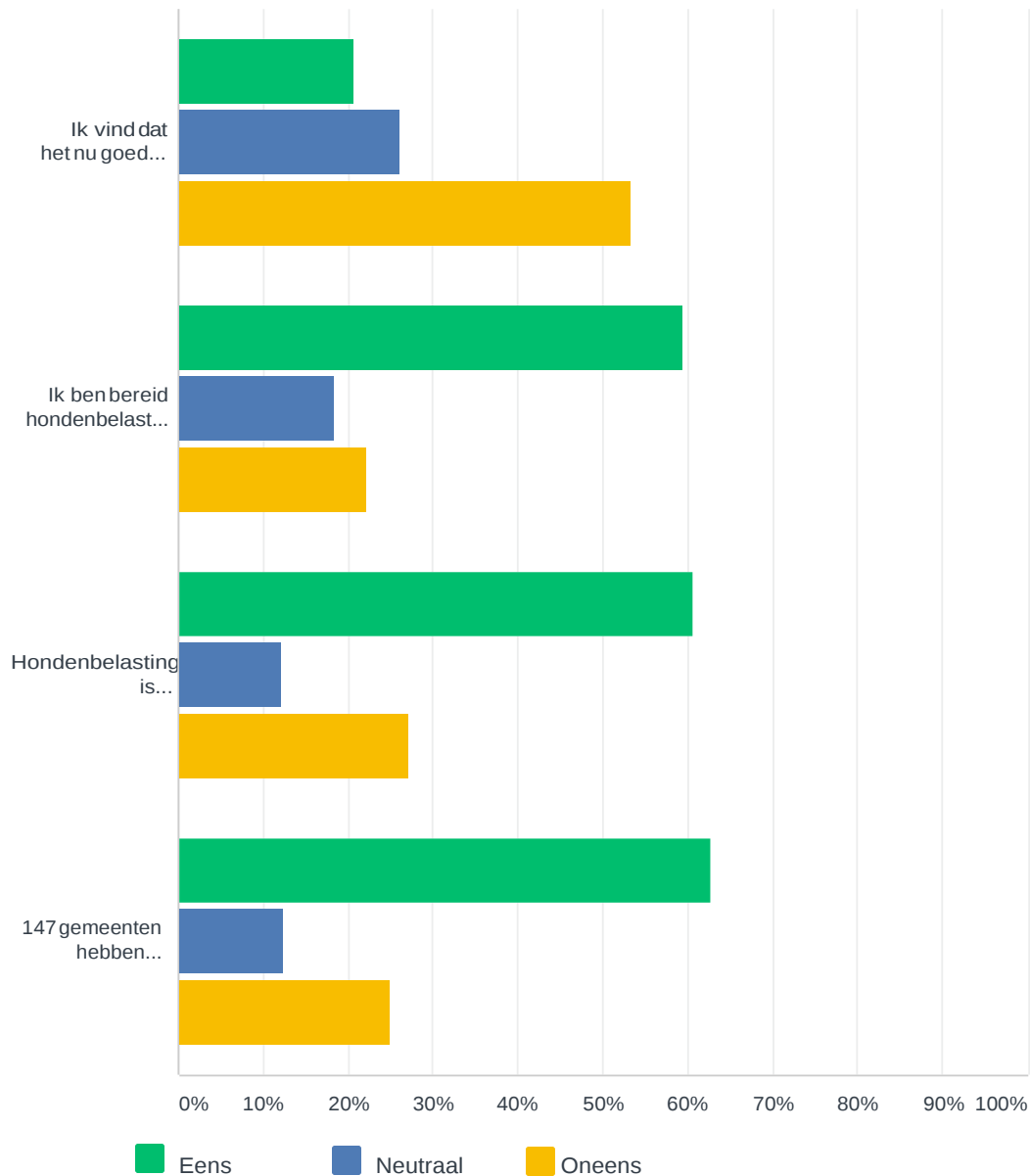
Overgeslagen: 0

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Ja, ik heb één hond	45,07%	439
Ja, ik heb meerdere honden	9,55%	93
Nee, ik heb geen hond	45,38%	442
TOTAAL		

Q2 Geef uw mening over de volgende stellingen over hondenbelasting

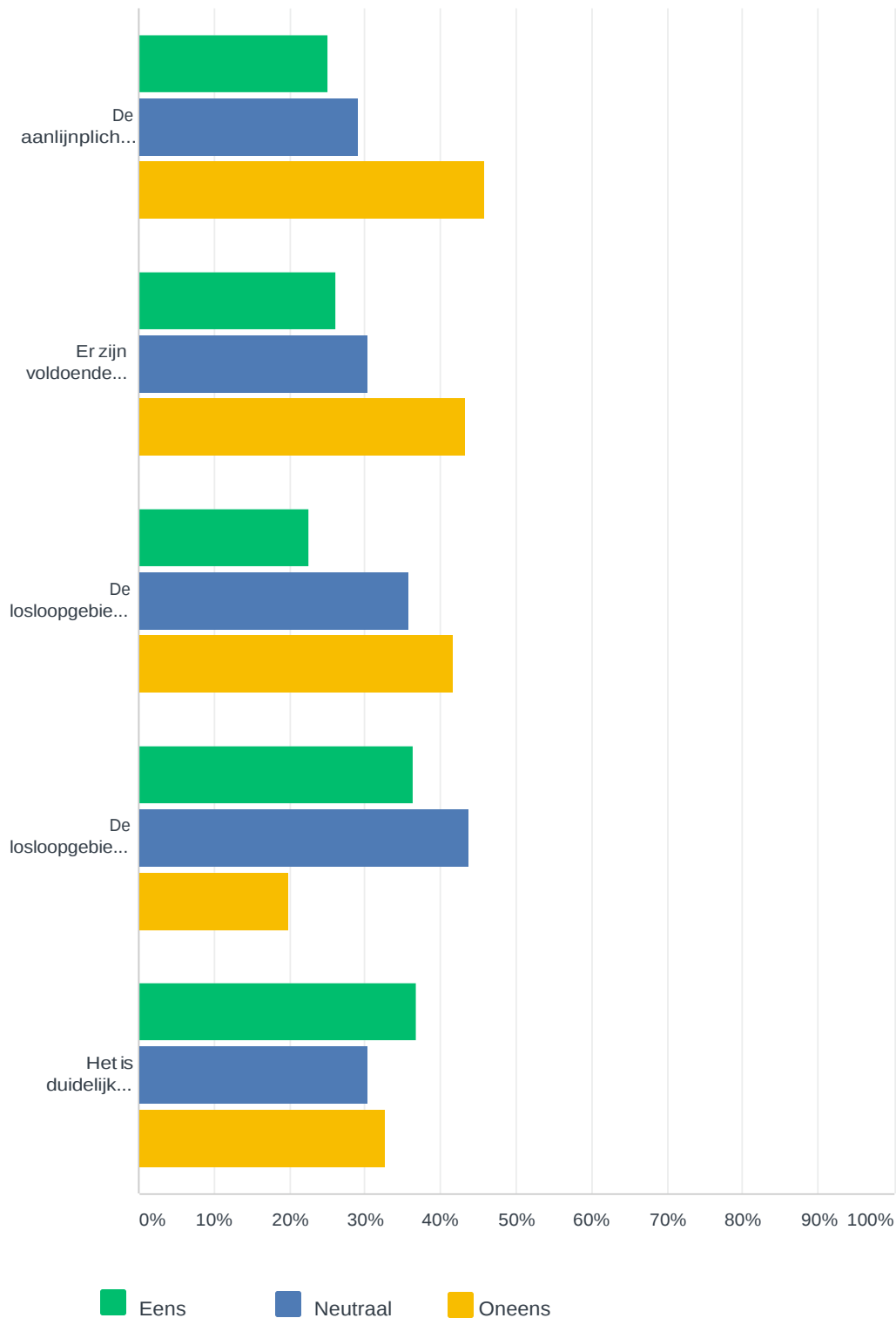
Beantwoord: 974 Overgeslagen: 0

	EENS	NEUTRAAL	ONEENS	TOTAAL
Ik vind dat het nu goed geregeld is met de hondenbelasting in Rijswijk.	20,64% 201	26,08% 254	53,29% 519	974
Ik ben bereid hondenbelasting te betalen als daar aantoonbaar maatregelen of faciliteiten voor honden (en hun eigenaren) mee gefinancierd worden.	59,34% 578	18,38% 179	22,28% 217	974
Hondenbelasting is discriminerend voor hondenbezitters want er bestaat geen belasting voor andere hobbydieren (katten, duiven, kippen, pony's, paarden)	60,68% 591	12,11% 118	27,21% 265	974
147 gemeenten hebben hondenbelasting afgeschaft omdat het niet meer van deze tijd is. (argumenten destijds voor invoering hondenbelasting waren: bestrijden hondsdelheid, voorkomen zwervhonden, beperken hondenpopulatie) In Rijswijk moet hondenbelasting ook afgeschaft worden.	62,83% 612	12,32% 120	24,85% 242	974

Q4 Geef uw mening over de volgende stellingen

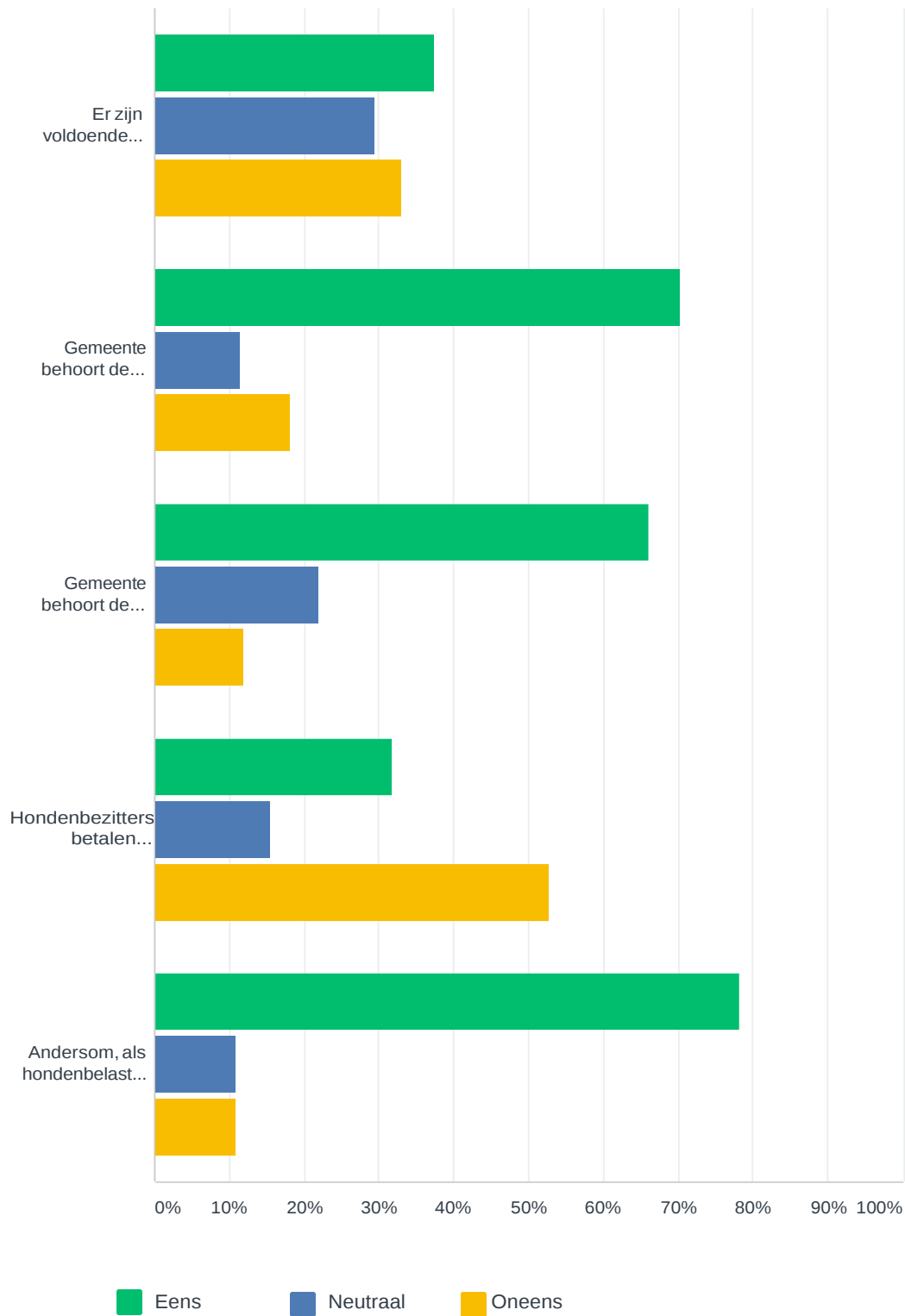
Beantwoord: 927 Overgeslagen: 47

	EENS	NEUTRAAL	ONEENS	TOTAAL
De aanlijnplicht en gebieden waar honden verboden zijn worden goed nageleefd door hondenbezitters. Extra controle is niet nodig.	25,03% 232	29,13% 270	45,85% 425	927
Er zijn voldoende losloopgebieden voor honden.	26,21% 243	30,42% 282	43,37% 402	927
De losloopgebieden zijn veilig en groot genoeg voor honden.	22,55% 209	35,81% 332	41,64% 386	927
De losloopgebieden zijn goed bereikbaar en goed toegankelijk	36,35% 337	43,69% 405	19,96% 185	927
Het is duidelijk aangegeven / terug te vinden waar honden aan de lijn moeten, waar ze los mogen lopen en waar ze verboden zijn.	36,89% 342	30,42% 282	32,69% 303	927

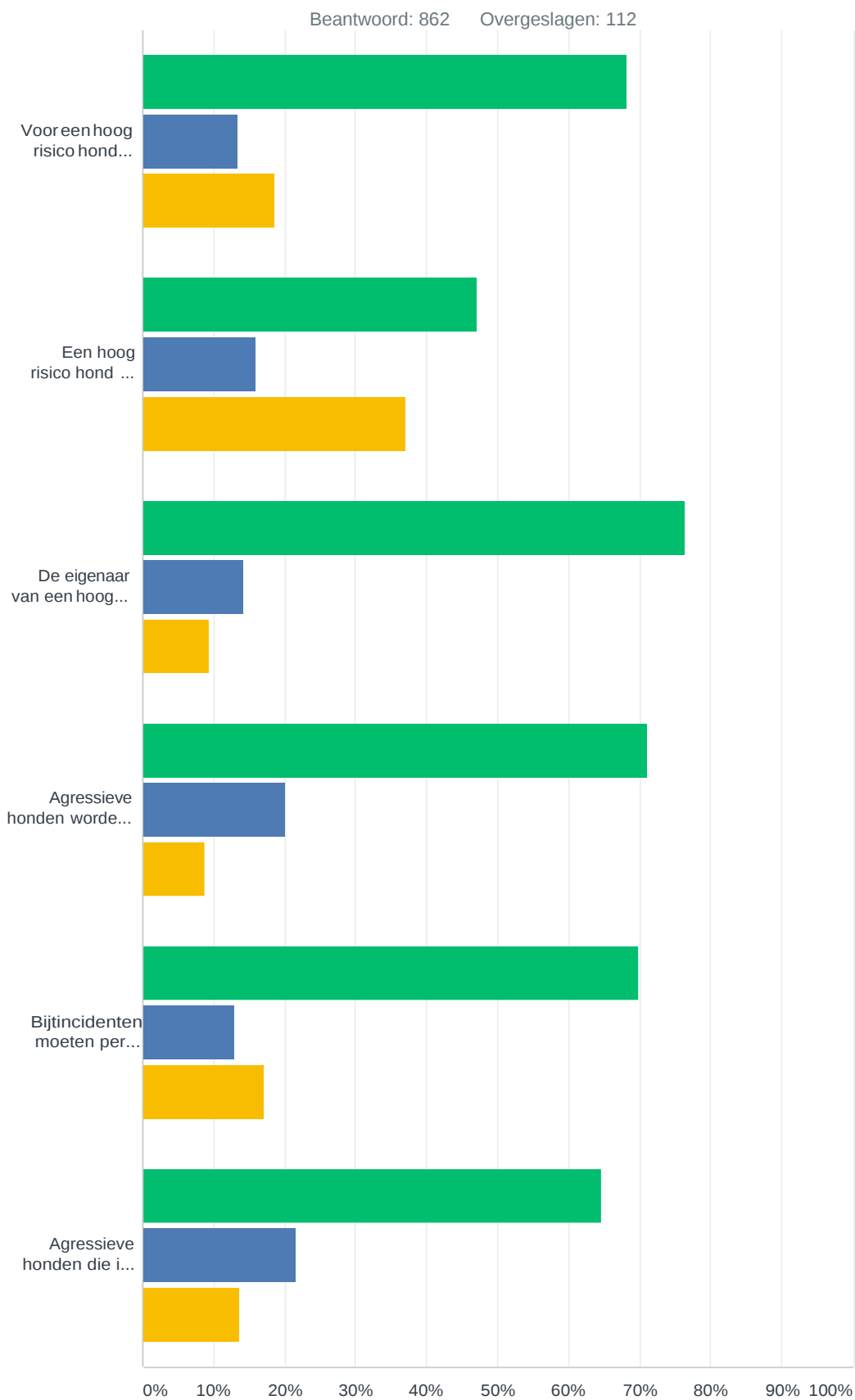
Q6 Geef uw mening over de volgende stellingen over hondenpoep

Beantwoord: 892 Overgeslagen: 82

	EENS	NEUTRAAL	ONEENS	TOTAAL
Er zijn voldoende uitlaatstroken voor honden.	37,44% 334	29,48% 263	33,07% 295	892
Gemeente behoort de opruimplicht van hondenpoep door hondenbezitters beter te faciliteren. (beschikbaar stellen poepzakjes of poepschepjes, afvalbakken bij uitlaatstroken).	70,29% 627	11,55% 103	18,16% 162	892
Gemeente behoort de opruimplicht van hondenpoep door hondenbezitters beter te controleren.	66,03% 589	21,97% 196	12,00% 107	892
Hondenbezitters betalen hondenbelasting. Als wederdienst zou gemeente de hondenpoep moeten opruimen.	31,84% 284	15,47% 138	52,69% 470	892
Andersom, als hondenbelasting wordt afgeschaft zijn hondenbezitters verantwoordelijk voor het opruimen van hun eigen hondenpoep.	78,25% 698	10,87% 97	10,87% 97	892

Q8 Geef uw mening over de volgende stellingen over risicohonden

■ Eens
 ■ Neutraal
 ■ Oneens

	EENS	NEUTRAAL	ONEENS	TOTAAL
Voor een hoog risico hond geldt te allen tijde een aanlijnplicht, ook in de losloopgebieden.	68,10% 587	13,34% 115	18,56% 160	862
Een hoog risico hond mag ook loslopen in losloopgebieden mits deze dan een muilkorf draagt.	47,10% 406	15,89% 137	37,01% 319	862
De eigenaar van een hoog risico hond moet met de hond succesvol een training doorlopen om bijtincidenten te voorkomen.	76,33% 658	14,27% 123	9,40% 81	862
Agressieve honden worden gemaakt en niet geboren dus bij een bijtincident moet de eigenaar een verbod krijgen op het houden van hoog risico honden.	71,11% 613	20,07% 173	8,82% 76	862
Bijtincidenten moeten per geval worden bekeken en beoordeeld want de schuld ligt niet altijd bij de hond of diens eigenaar.	69,84% 602	12,99% 112	17,17% 148	862
Agressieve honden die in het asiel terecht komen en aantoonbaar niet meer socialiseerbaar zijn, mogen geëuthanaseerd worden	64,73% 558	21,58% 186	13,69% 118	862

B.Verslagen bijeenkomsten 5 en 12 juli 2018

Op de parkeerflap zijn de suggesties verzameld die niet in de presentatie aan de orde zijn gekomen en de vragen die niet direct beantwoord konden worden maar wel van belang (kunnen) zijn voor het nieuwe beleid. Er volgt vaak een actie uit die eerst uitgevoerd moet worden voordat het antwoord gegeven kan worden.

Thema 1. Aanlijnplicht, losloopgebieden en verbodsgebieden

- De plattegrond losloopgebieden staat op de website. Hoe kunnen inwoners zonder internet deze informatie krijgen? Zij kunnen een printversie ophalen bij de receptie van het Stadhuis. *Actie: informeren KCC.*
- Verwarrende situatie bij de Tubasingel. Staat zowel bord losloop als aangelijnd. Speelveldje, oud scoutinggebouw, fietspad, wandelpad. Hoe zit het nou? *Actie: uitzoeken en corrigeren.*
- Wilhelminapark wandelpad langs het spoor is aanlijngebied terwijl daarvoor en daarna losloopgebied is. Waarom deze verbindingroute ook niet losloopgebied maken? *Actie: onderzoeken en indien geen bezwaren dan meenemen in nieuw beleid.*
- Rijswijk Buiten ontbreekt volledig op de plattegrond. Hoe zorgen we er voor dat deze nieuwe wijk ook op de kaart wordt gezet? *Actie: met bewoners de mogelijkheden voor losloopgebieden, verbodsgebieden en aanlijngebieden inventariseren en inkleuren in de wijkplattegrond met plaatsen van de bijbehorende bordjes. Meenemen in het nieuwe beleid.*
- Evaluatie omheining De Strijp - Endezant wordt een apart traject horende bij de afspraken van deze proef maar de uitkomst van deze evaluatie wordt wel betrokken bij het nieuwe totaalbeleid.
- Handhaving aanlijnplicht en aanwezigheid van honden in verbodsgebieden moet beter. Leidt tot ergernissen bij zowel hondenbezitters als niet hondenbezitters. *Actie: interne afstemming gemeente en opname in het nog op te stellen en vast te stellen (najaar 2018) strategisch plan handhaving.*
- Strategisch plan handhaving meenemen in de presentatie en communicatie aan inwoners. *Actie: wordt toegevoegd in de presentatie van de bijeenkomst 12 juli.*
- Het fietspad in het Wilhelminapark van Prinses Beatrixlaan naar het spoor dat nu is afgesloten leidt tot onveilige situaties. *Actie: situatie onderzoeken en beoordelen en eventueel aanpassen.*
- Kan er een losloopgebied gerealiseerd worden in het Rijswijkse Bos / de Naald? *Actie: kom als initiatiefnemer met een goed plan dat draagvlak heeft bij gebruikers van het bos en omwonenden. Naar voorbeeld van het initiatief Huis te Hoornpark.*

Thema 2. Bijtincidenten / hoog risico honden

- De gepresenteerde cijfers van bijtincidenten Rijswijk geven alleen de aantallen weer. Er is behoefte aan meer informatie. Gaat het om mensen of andere honden die gebeten zijn? Wat voor soort hond heeft gebeten? Was het een lichte verwonding of ernstig? Welke maatregelen zijn getroffen? *Actie: Informatie verzamelen en opnemen in (bijlage van) nieuw beleid.*
- Hoe weet ik als hondenbezitter of een hondenschool ook een goede hondenschool is? Laure Anne van hondenschool Ohmydog! geeft uitleg dat er een Raad van Beheer is waar hondenscholen ingeschreven zijn en aan de hand van diverse certificaten een keurmerk afgeeft. *Actie: Laure Anne stuurt informatie toe. Deze informatie opnemen in de communicatie en het nieuwe beleid.*
- Veiligheid focust vooral op de veiligheid van de honden maar hoe zit het met de wandelaars die zich onveilig voelen in gebieden waar honden loslopen? Daarom is er ook een mix van losloopgebieden en verbodsgebieden in Rijswijk om iedereen zoveel mogelijk tegemoet te komen. Iedereen 100% tevreden stellen is onmogelijk.
- Tip: Gebruik een muilkorf om te voorkomen dat je honden buiten iets opeten vanwege actieve hondenhaters die gebakken sponzen en gif e.d. verspreiden.
- In Almere is een opvang voor niet socialiseerbare honden zodat euthanasie niet nodig is. *Actie: informatie opnemen in het euthanasieprotocol als alternatieve optie voor de eigenaar.*
- <http://edepot.wur.nl/428257> is de link naar het onderzoeksrapport van de Universiteit Wageningen over bijtincidenten dat ze in opdracht van gemeente Amsterdam hebben uitgevoerd. In dit rapport zijn veel landelijke cijfers te vinden over bijtincidenten. Amsterdam heeft n.a.v. dit rapport een niet ras specifiek bijtprotocol opgesteld te vinden onder deze link <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/College/wethouder/laurensivens/persberichten/amsterdams/>

Uit de informele nabespreking:

- Natasja vd Haar meldt zich aan voor de bijeenkomst 12 juli.
- Valesca Born is assistente in dierenkliniek Eisenhower en wil kijken of ze gegevens van bijtincidenten kan achterhalen.
- Mevr. J. Beenhakker is een bezorgde inwoner van Rijswijk Buiten of het in haar wijk allemaal wel goed komt met de losloopgebieden voor honden. *Actie: In contact brengen met de bewonersorganisatie Rijswijk Buiten en betrekken bij vervolgstappen.*
- Olaf Pals heeft een hulphond is desondanks beboet door handhaving. Zijn papieren zijn wel / niet geldig. Gemeente Zoetermeer heeft ooit gedoogbeleid toegepast bij Olaf. *Actie: Info opvragen bij Zoetermeer en uitzoeken of gedogen ook in Rijswijk kan worden toegepast. Uitkomst terugkoppelen aan Olaf.*
- Wim van den Berg is voorzitter van VvE Burcht Endezant 2 en wil graag betrokken worden bij de evaluatie van de proef omheining losloopgebied De Strijp - Endezant. *Actie: meenemen in de procedure.*

Op de parkeerflap zijn de suggesties verzameld die niet in de presentatie aan de orde zijn gekomen en de vragen die niet direct beantwoord konden worden maar wel van belang (kunnen) zijn voor het nieuwe beleid. Er volgt vaak een actie uit die eerst uitgevoerd moet worden voordat het antwoord gegeven kan worden.

Thema 3. Hondenbelasting.

- Is er controle op naleving van hondenbelasting? Zijn er fraudeurs (betalen voor één hond terwijl ze meerdere honden hebben) *Actie navragen bij collega's en terugkoppelen.*

Thema 4. Opruimen hondenpoep

- Prullenbakken:
 - Te weinig prullenbakken in Wilhelminapark of op plekken waar het verboden is voor honden.
 - Villapark Eikelenburgh helemaal geen prullenbakken voor weggooien poepzakjes.
 - Prullenbakken naast zitbankjes geeft stankoverlast.
 - In andere gemeenten Avalex containers met apart poepzakjes gedeelte toegankelijk zonder pasje.

Actie: inventariseren op welke plekken prullenbakken niet of niet handig staan voor deponeren poepzakjes en voorstel tot wijziging opnemen in nieuw beleid.

Off topic

- Parkeerterrein Wilhelminapark is ontmoetingsplek voor homoseksuelen mannen en aanstootgevend voor wandelaars en de kinderspeelplaats vlakbij. *Actie: signaal doorgeven aan handhaving.*
- Initiatief omheining veldje bij kerk en initiatief plaatsen klaphekken op toegangsbrug is door gemeente afgedaan met opmerking “zoek maar een sponsor”. *Actie: na afloop bijeenkomst gegevens doorgeven om te achterhalen wat precies is gebeurd en mogelijkheid bekijken voor vervolg.*
- Steenvoorde – zuid overlast van paardenpoep. Met manege zijn er afspraken voor het opruimen maar poep van andere paarden blijft liggen. *Actie: in APV staat ook opruimplicht voor paardenpoep door eigenaar dus signaal door geven aan handhaving.*
- Via google komen er twee verschillende kaarten tevoorschijn met losloopegebieden / verbodsgebieden in Rijswijk. Via de website maar één kaart (de goeie) *Actie: de oude kaart van de server verwijderen.*
- Enquête bewoners De Strijp voor evaluatie omheinde hondenuitlaatstrook ook verspreiden in Ministerbuurt tegenover Schaapweg. *Actie: verspreidingsgebied enquête met betrokkenen goed in kaart brengen.*

Tips

- Apart meldpunt Hondenbeleid (zit nu niet in het keuzemenu van KCC) waar suggesties en signalen voor verbetering verzameld kunnen worden zoals misplaatste losloop / verbodsborden en prullenbakken e.d. *Actie: op korte termijn realiseren en in gebruik nemen en goed over communiceren waar het meldpunt wel voor bedoeld is en waarvoor niet.*
- Een folder / brochure voor hondenbezitters met daarin een opsomming / samenvatting van rechten en plichten in Rijswijk. *Actie: opnemen in het nieuwe beleid en na vaststelling realiseren en verspreiden / beschikbaar stellen.*

Informele nabespreking:

- Manon heeft een idee voor het losloopgebied langs de Put, maar hoe pakt ze dit aan? *Actie: In contact brengen met de initiatiefnemers De Strijp-Endezant en parkje Huis te Hoorn om kennis en ervaring te delen voor het opstellen van haar eigen plan.*
- De heer Spitters is beide bijeenkomsten aanwezig geweest maar staat niet in het e-mailbestand. *Actie: opnemen in e-mailbestand.*
- De heer Spitters is initiatienemer omheining kerkveldje die op zoek moest gaan naar een sponsor. *Actie: apart afspreken voor reconstructie.*
- De heer A.H. van den Berg is initiatiefnemer klaphekjes bruggetjes Bekkerslaan. *Actie: uitzoeken reden van afwijzing en apart afspreken voor overleg.*

C. Van toepassing zijnde artikelen APV

Artikel 2.57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
 - a. op een openbare plaats zonder dat de hond daadwerkelijk en zichtbaar met een fysieke lijn of riem is aangelijnd;
 - b. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak, speel- en ligweide en plaatsen die krachtens artikel 5.34a door het college zijn aangewezen als barbecueplaats of op een andere door het college aangewezen plaats, ook in het geval de hond is aangelijnd;
 - c. op een openbare plaats zonder voorzien te zijn van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het college kan plaatsen aanwijzen waar de verboden genoemd in het eerste lid onder a. en b. gedurende het gehele jaar of gedeelte daarvan niet gelden.
3. De verboden genoemd in het eerste lid onder a. en b. gelden niet voor zover de eigenaar of houder van een hond zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden en de hond als zodanig aantoonbaar gekwalificeerd is of indien een eigenaar of houder van een hond deze aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of sociale hulphond.

Artikel 2.58 Verontreiniging door honden

1. Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.
2. Het eerste lid geldt niet:
 - a. voor de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of sociale hulphond laat begeleiden.
 - b. op door het college aangewezen plaatsen.
3. Degene die zich met een hond op een openbare plaats bevindt, is verplicht een doeltreffend hulpmiddel bij zich te hebben dat geschikt is voor verwijdering van de uitwerpselen. Het college kan hiervoor geschikte hulpmiddelen vaststellen.
4. Degene die zich met een hond op een openbare plaats bevindt is verplicht het hulpmiddel als bedoeld in het derde lid op eerste vordering van een toezichthoudend ambtenaar te laten zien.

Artikel 2.59 Gevaarlijke honden

1. Indien de burgemeester een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan hij de eigenaar of houder van die hond een aanlijngedod of een aanlijn- en muilkorfgedod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. Een aanlijngedod houdt in dat de eigenaar of houder verplicht is de hond aangeliend te houden met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. Een muilkorfgedod houdt in dat de eigenaar of houder verplicht is de hond voorzien te houden van een muilkorf die:
 - a. vervaardigd is van stevige kunststof, van stevig leer of van beide stoffen;
 - b. door middel van een stevige leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
 - c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.
4. Onverminderd artikel 2.57, eerste lid, aanhef onder c, dient een hond als bedoeld in het eerste lid voorzien te zijn van een door de bevoegde minister op aanvraag verstrekt uniek identificatienummer door middel van een microchip die met een chipreader afleesbaar is.

D.Protocol Bijtincidenten Honden

PROTOCOL BIJTINCIDENTEN HONDEN

Protocol bijtincidenten honden

Inleiding

Afgelopen jaren hebben in Rijswijk verschillende bijtincidenten plaatsgevonden. Landelijk is er meer aandacht voor bijtincidenten en gevaarlijke honden in de media. Een bijtincident heeft een grote impact op de samenleving en heeft invloed op het gevoel van veiligheid van mens en dier. Een bijtincident kan voor alle betrokkenen hele vervelende gevolgen hebben.

In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) gaat artikel 2.59 over gevaarlijke en hinderlijke honden. Als uitwerking van artikel 2.59 APV is dit protocol opgesteld. Het protocol bijtincidenten geeft een helder beeld van de taken en bevoegdheden van de gemeente en de mogelijke gevolgen na een bijtincident voor o.a. de hond en hondenbezitter. De politie heeft een adviserende rol in dit proces.

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	Gemeente Rijswijk
Officiële naam regeling	Protocol Bijtincidenten honden
Citeertitel	Protocol Bijtincidenten honden
Vastgesteld door	burgemeester
Onderwerp	Openbare orde en veiligheid

Eigen onderwerp

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd

- Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Rijswijk artikelen 2.59
- Gemeentewet, artikelen 125 lid 3 en 172

Overige relevante regelgeving

- Algemene wet bestuursrecht (Awb), art. 1:3 lid 4, 4:81 lid 1, 4:83 en 5:31 lid 2

Tekst van de regeling

De burgemeester van de gemeente Rijswijk:

overwegende

- dat er in de gemeente meermaals bijtincidenten met honden hebben plaatsgevonden;
- dat het gewenst is om een protocol vast te stellen omtrent toepassing van het wettelijk voorschrift in de Algemene Plaatselijke Verordening, artikel 2.59 (gevaarlijke honden);

gelet op

- de Algemene wet bestuursrecht (Awb), artikelen 1:3, lid 4, 4:81, lid 1, 4:83, 5:31, lid 2,
- de Gemeentewet (GW), artikelen 125 en 172;
- de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), artikel 2.59

Protocol bijtincidenten honden

Inhoud

Inleiding 1

Wetstechnische informatie.....	1
Tekst van de regeling.....	1
Beleidsregels.....	3
Artikel 1 Hinderlijk.....	3
Artikel 2 Gevaarlijk.....	3
Artikel 3 Risico-assessment.....	3
Artikel 4 Afstand doen of inbeslagname.....	3
Artikel 5 Uitzonderingen.....	3
Artikel 6 Slotbepalingen.....	3
Bestuursrechtelijk Traject: Stappenplan.....	5
Stap 1. Bijtincidenten worden geregistreerd bij Politie.....	5
Stap 2. Na bijtincident: Voornemen opleggen kort aanlijn- en/of muilkorfgebod.....	5
Stap 3. Zienswijze houder/eigenaar.....	5
Stap 4. Besluit tot het opleggen van een kort aanlijngebod en/of een muilkorfgebod voor de hond.....	5
Stap 5. Bezwaartermijn tegen besluit tot het opleggen van een kort aanlijn- en/of muilkorfgebod.....	5
Stap 6. Bestuursrechtelijk optreden na overtreding van een besluit.....	6
Stap 7. Mogelijkheid tot heroverweging aanlijn- en/of muilkorfgebod d.m.v. risico-assessment.....	6
Stap 8a. Inbeslagname door burgemeester (spoed bestuursdwang).....	6
Stap 8b. Inbeslagname door burgemeester (verstoring openbare orde).....	6
Strafrechtelijk en Civielrechtelijk traject.....	7
Strafrechtelijke inbeslagname van de hond.....	7
Strafrechtelijke overtreding van een kort aanlijn- en/of muilkorfgebod.....	7
Civielrechtelijk.....	7

Protocol bijtincidenten honden

Beleidsregels

Artikel 1 Hinderlijk

De burgemeester acht een hond hinderlijk, in de zin van artikel 2:59 (APV), als een hond een persoon bijt of een ander dier, maar daarbij geen sprake is van ernstig letsel of ernstige gevolgen. De burgemeester kan besluiten tot het opleggen van een aanlijngedod.

Artikel 2 Gevaarlijk

De burgemeester acht een hond gevaarlijk, in de zin van artikel 2:59 (APV), als de hond een persoon of een ander dier bijt en daarbij sprake is van ernstig letsel of ernstige gevolgen. De burgemeester acht een hond eveneens gevaarlijk indien een hond die na een eerder incident als bedoeld in artikel 1 als hinderlijk is aangemerkt een tweede bijtincident veroorzaakt.

Afhankelijk van de ernst van het incident kan worden overgegaan tot inbeslagname van de hond, of kan worden besloten tot het opleggen van een muilkorf- en of aanlijngedod.

Artikel 3 Risico-assessment

Er kan bij de hond een risico-assessment worden afgenomen om aan te tonen dat de hond niet hinderlijk of gevaarlijk is. De eigenaar of houder van de hond kan dit onderzoek uit laten voeren, de kosten hiervan zijn voor eigen rekening. De uitslag van de risico-assessment kan de eigenaar of houder van de hond aan de gemeente voorleggen bij een verzoek om de opgelegde maatregel (aanlijn- en/of muilkorfgedod of inbeslagname) in te trekken of te wijzigen.

Dit zogenaamde risico-assessment dient altijd te worden afgenomen door een door de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied benoemde gedragskeurmeester.

Artikel 4 Afstand doen of Inbeslagname

1. Als de houder of eigenaar van een hond, welke op grond van artikel 1 of 2 van dit protocol door de burgemeester is aangemerkt als hinderlijk of gevaarlijk, in strijd met de bepalingen in artikel 2:59 (APV) handelt én vervolgens de hond een nieuw bijtincident veroorzaakt waarbij sprake is van (ernstig) letsel of (ernstige) gevolgen, wordt de houder of eigenaar gevraagd om vrijwillig afstand te doen van zijn hond.
2. De burgemeester kan besluiten tot inbeslagname van een hond met toepassing van artikel 5:31, tweede lid, van de Awb, als de eigenaar of houder van een hond die op grond van artikel 1 of 2 van dit protocol is aangemerkt als hinderlijk of gevaarlijk handelt in strijd met het aan hem opgelegde muilkorf- en/of aanlijngedod en de hond opnieuw een bijtincident veroorzaakt waarbij sprake is van (ernstig) letsel of (ernstige) gevolgen.
3. Na het in het tweede lid, omschreven in beslag nemen van de hond kan in opdracht van de eigenaar of houder bij de hond een risico-assessment worden afgenomen, conform hetgeen is bepaald onder artikel 3 van deze beleidsregels.
4. Wanneer uit het uitgevoerde risico-assessment, als bedoeld in het derde lid, blijkt dat de hond niet kan worden terug geplaatst, resocialiseerbaar, elders herplaatsbaar, of anderszins het risico op bijtincidenten kan worden voorkomen, kan door de burgemeester worden besloten deze hond te laten euthanaseren. Euthanaseren wordt uitsluitend gedaan door een daartoe bevoegde dierenarts.
5. De in dit protocol aangegeven kosten van vervoer, verblijf, risico-assessment en de kosten voor het eventueel laten uitvoeren van euthanasie komen volledig voor rekening van de houder of eigenaar van de hond.

Artikel 5 Uitzonderingen

In uitzonderlijke gevallen of zeer ernstige situaties is het mogelijk om van dit protocol af te wijken en kan de burgemeester overgaan tot het toepassen van (spoed)bestuursdwang op grond van artikel 5:31, lid 2 Awb of de burgemeester kan besluiten direct over te gaan tot inbeslagname van de hond op grond van artikel 172, lid 3 Gemeentewet en hem geen andere wettelijke grondslag ter beschikking staat.

Artikel 6 Slotbepalingen

1. Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als "Protocol bijtincidenten honden".

Protocol bijtincidenten honden

2. Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.

Protocol bijtincidenten honden

Bestuursrechtelijk Traject: Stappenplan

Stap 1. Bijtincidenten worden geregistreerd bij Politie

Elk bijtincident moet worden geregistreerd. In de registratie dient minimaal worden vastgelegd:

- personalia eigenaar/houder
- personalia benadeelde partij
- personalia evt. getuige(n)
- gegevens van bijtende hond inclusief vermelding van ras, chipnummer, roepnaam hond, kopie van paspoort en/of stamboomgegevens.
- indien van toepassing:
 - gegevens slachtoffer
 - gegevens van gebeten hond of inclusief vermelding van ras, chipnummer, roepnaam hond, kopie paspoort en/of stamboomgegevens
 - gegevens van gebeten dier of object
- aard en omvang van letsel en schade (indien mogelijk medische gegevens/dossier van (dieren)arts)
- omstandigheden en aanleiding waaronder de hond heeft gebeten
- of de hond mee naar huis is of in beslag is genomen en op welke grond (straf- of bestuursrecht)
- of er andere of 'oudere' meldingen (tot 5 jaar terug) over desbetreffende hond in het systeem aanwezig zijn.

Ook andere instanties (toezicht, burgers) doen soms meldingen van bijtincidenten bij de gemeente. De gemeente zorgt dat meldingen van bijtincidenten zo volledig mogelijk worden geregistreerd en doorgestuurd naar de politie. Als de gemeente een verzoek om kort aanlijngebod van de hond en of een muilkorfgebod voor de hond krijgt van een burger voor de hond van een andere burger, dan wordt eerst contact opgenomen met de politie.

Stap 2. Na bijtincident: Voornemen opleggen kort aanlijn- en/of muilkorfgebod

De politie brengt een advies uit aan de burgemeester over het opleggen van een kort aanlijn- en/of een muilkorfgebod voor de hond. Dit advies is gemotiveerd op basis van een bestuurlijke rapportage (pv van bevindingen) van de geregistreerde gegevens.

De burgemeester beoordeelt het advies en verstuurt het voornemen van een kort aanlijn- en/of een muilkorfgebod voor de hond op aan de houder/eigenaar van de hond. In het voornemen wordt aangegeven dat hij het vanuit het oogpunt van openbare orde en veiligheid onacceptabel vindt dat een mens of dier gebeten wordt. Er wordt van de eigenaar/houder verwacht dat hij alle maatregelen zal treffen om herhaling van een dergelijk incident te voorkomen.

Een incident kan ook dermate ernstig zijn dat direct tot inbeslagname van de hond wordt overgegaan. (zie stap 8a en 8b).

Stap 3. Zienswijze houder/eigenaar

Houder/eigenaar krijgt maximaal 2 weken de gelegenheid om een zienswijze kenbaar te maken.

Stap 4. Besluit tot het opleggen van een kort aanlijngebod en/of een muilkorfgebod voor de hond

Na afweging van de zienswijze besluit de burgemeester (al dan niet) tot het opleggen van een kort aanlijngebod en/of een muilkorfgebod voor de hond voor onbepaalde tijd. Dit is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep openstaat.

Stap 5. Bezwaartermijn tegen besluit tot het opleggen van een kort aanlijn- en/of muilkorfgebod

De houder/eigenaar kan binnen zes weken bezwaar maken tegen het besluit.

Protocol bijtincidenten honden

Stap 6. Bestuursrechtelijk optreden na overtreding van een besluit

Als het besluit door de houder/eigenaar wordt genegeerd of overtreden, wordt daartegen een proces verbaal opgemaakt op grond van het overtreden van artikel 2:59 van de APV. Dit proces verbaal kan zowel door een politiefunctionaris als door een gemeentelijke boa worden opgemaakt. Er is ook een mogelijkheid om daarnaast nog een last onder dwangsom op te leggen. Deze last kan worden opgelegd aan de houder/eigenaar als blijkt dat de houder/eigenaar van de hond zich niet houdt aan het aanlijn- en/of het muilkorfgebod en wederom overtreedt (recidivist).

Het opleggen van een last onder dwangsom is ook een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep openstaat.

Indien ondanks het aanlijn en/of muilkorfgebod sprake is van een nieuw bijtincident, is stap 8a van toepassing.

Stap 7. Mogelijkheid tot heroverweging aanlijn- en/of muilkorfgebod d.m.v. risico-assessment

Na het opleggen van een aanlijn- en/of muilkorfgebod kan de houder/eigenaar van de hond handelingen verrichten waardoor de burgemeester het besluit heroverweegt. De eigenaar/houder van de hond kan op eigen kosten een risico-assessment uit laten voeren door een daartoe gecertificeerde gedragskeurmeester.

Indien uit het onderzoek blijkt dat de hond geen gevaar (meer) vormt, of indien de eigenaar en/of hond (een) cursus met goed gevolg heeft/hebben gevolgd, die door de onderzoeker werd voorgesteld, kan de burgemeester het opgelegde aanlijn- en/of muilkorfgebod heroverwegen. De burgemeester zal het resultaat van het onderzoek meenemen in de heroverweging van het besluit. Mocht de burgemeester bij de heroverweging afwijken van het advies van de onderzoeker dan zal dit in het besluit worden gemotiveerd.

Stap 8a. Inbeslagname door burgemeester (spoed bestuursdwang)

Indien het bijtincident dermate ernstig en spoedeisend is dat het bestuursorgaan de beslissing tot toepassing van bestuursdwang niet van tevoren op schrift kan stellen, dan kan dit achteraf plaatsvinden. Spoedeisende bestuursdwang kan bijvoorbeeld worden toegepast indien onmiddellijke inbeslagname van de hond noodzakelijk is, gelet op de ernst van het incident, maar er op het moment van de overtreding niet direct sprake van verstoring is van de openbare orde.

Indien de houder/eigenaar vrijwillig afstand doet van de hond komen de kosten van vervoer, verblijf, risico-assessment en de kosten voor het eventueel laten uitvoeren van euthanasie komen volledig voor rekening van de gemeente.

De burgemeester is op grond van artikel 5:31, lid 2, van de Awb (spoedeisende bestuursdwang) bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften met spoed te beletten of te beëindigen. De burgemeester besluit tot inbeslagname van de hond als:

de houder/eigenaar van een hond die door de burgemeester als gevaarlijke hond is aangewezen conform artikel 2:59 van de APV houdt en de hond desondanks een nieuw bijtincident veroorzaakt, waarbij sprake is van ernstig letsel of ernstige gevolgen en direct optreden noodzakelijk is.

Of de hond een eerste (zeer) ernstig bijtincident veroorzaakt dat de toepassing van spoedeisende bestuursdwang rechtvaardigt.

Stap 8b. Inbeslagname door burgemeester (verstoring openbare orde)

De burgemeester is op grond van artikel 172, lid 3, Gemeentewet bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.

De burgemeester besluit tot inbeslagname van de hond als:

- de houder/eigenaar van een hond die door de burgemeester als gevaarlijke hond is aangewezen weliswaar conform met artikel 2:59 APV houdt maar;
- de hond desondanks een bijtincident veroorzaakt, waarbij sprake is van ernstig letsel of ernstige gevolgen.
- er daarnaast sprake is van een verstoring van de openbare orde of van ernstige vrees daarvoor en de bevelen noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde.

Protocol bijtincidenten honden

Strafrechtelijk en Civielrechtelijk traject

Strafrechtelijke inbeslagname van de hond

Wanneer er sprake is van het door de eigenaar aanhitsen tot agressief gedrag of het niet terughouden van een hond, die een mens aanvalt (artikel 425, onder ten 1e of ten 2e Wetboek van strafrecht), kan de politie aangifte opnemen en in een heterdaad situatie (al dan niet in overleg met de officier van justitie) overgaan tot inbeslagname van de hond. De politie vraagt vooraf of de eigenaar/houder afstand wil doen van de hond.

Strafrechtelijke overtreding van een kort aanlijn- en/of muilkorfgebod

Bij overtreding van het korte aanlijn- of zo mogelijk het muilkorfgebod in combinatie met een nieuw bijtincident kan de officier van justitie onttrekking van de hond aan het verkeer vorderen. In het uitzonderlijke geval dat tot inbeslagname is overgegaan, gaat het OM over tot vervreemden van de hond en zal in het uiterste geval overgaan tot het laten inslapen van de gevaarlijke hond.

Civielrechtelijk

Het is mogelijk dat slechts sprake is van een civielrechtelijk schade-incident. Politie de dader en het slachtoffer van het bijtincident op rechten en plichten en adviseert partijen om de schade onderling te regelen.

Relevante jurisprudentie bijv.:

RVS:2014:2380
RVS:2014:4779
RVS:2014:4669
RVS:2015:3689

Citeertitel

Deze beleidsregel worden aangehaald als "Protocol Bijtincidenten honden" en treden in werking op

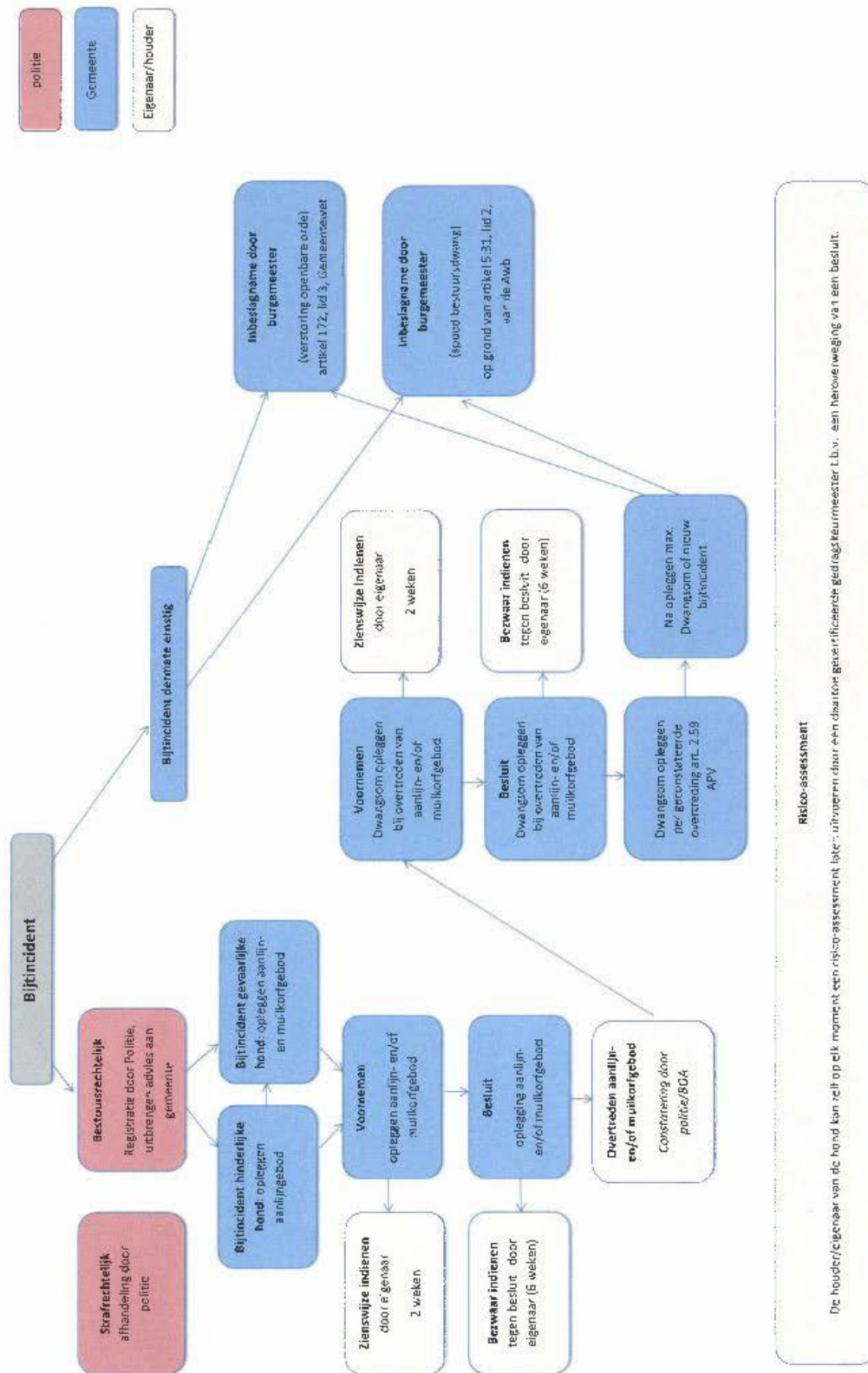
1-4-2019 (datum)

Rijswijk, datum

De burgemeester van Rijswijk

Drs. M.J. Bezuijen

19.001764

E.Brief Minister Schouten Tweede Kamer

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 9 november 2018
Betreft Stand van zaken hoogrisicohonden

Ons kenmerk
DGAN / 18272034

Geachte Voorzitter,

De vaste commissie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft gevraagd een brief met de stand van zaken over hoogrisicohonden aan uw Kamer te sturen. De commissie vraagt hierbij in te gaan op de signalen geuit door een lid van de Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) dat het beleid, zoals opgenomen in de brief van 17 mei 2017 (Kamerstuk 28286, nr. 909), niet in uitvoering zou zijn. Daarnaast is mij gevraagd uw Kamer te informeren over de uitvoering van de motie van het lid De Groot die de regering verzoekt advies in te winnen over de (juridische) mogelijkheid van een fok- en importverbod als sluitstuk van het beleid ten aanzien van hoogrisicohonden (Kamerstuk 28286, nr. 957).

Om effectiever te kunnen optreden nadat een bijtincident heeft plaatsgevonden en om recidive tegen te gaan, hebben de minister van J&V en ik een wetsvoorstel in consultatie gebracht, waarin onder meer een zelfstandig houdverbod en het aanmerken van het ophitsen van een dier richting mens of dier als misdrijf zijn uitgewerkt. Het wetsvoorstel voorziet daarnaast in een bevoegdheid om een educatieve maatregel op te leggen aan houders die vanuit onkunde en onwetendheid het welzijn van een dier schaden (bijvoorbeeld gebrekkige socialisatie). Hiermee kan naast het bestuursrechtelijk ook het strafrechtelijk instrumentarium worden ingezet om zo effectief te kunnen optreden, nadat een gevaarlijke situatie is ontstaan en kan voorkomen worden dat diezelfde hond nieuwe gevaarlijke situaties veroorzaakt.

Ik wil echter niet alleen kunnen optreden nadat, maar juist ook voordat een bijtincident optreedt. Dergelijke incidenten moet zoveel als mogelijk voorkomen worden. Aan het agressief worden liggen tal van factoren en risicomomenten in het leven van een hond ten grondslag. De eigenaar en de omgeving van het dier zijn hier onlosmakelijk mee verbonden. Mijn beleid om bijtincidenten te voorkomen is daarom specifiek gericht op al deze factoren en risicomomenten.

Zoals aangegeven in mijn brief van 5 februari 2018 heb ik het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) gevraagd een barrièremodel en interventiekompas op te stellen. Dit zijn instrumenten om de problematiek en het effect van de maatregelen om bijtincidenten te voorkomen, te analyseren. Hiertoef heeft het CCV de levensloop van een hond in kaart gebracht met alle factoren en

Directoraat-generaal Agro en
Natuur

Ons kenmerk
DGAN / 18272034

risicomomenten die van belang zijn voor de gedragsontwikkeling en het welzijn van het dier. Het CCV heeft daarbij nadrukkelijk de ervaringen en inzichten van politie, experts uit het veld en gemeenten betrokken. De rapportage van het CCV is inmiddels opgeleverd en treft u bijgevoegd aan.

Naast het vergroten van het inzicht in de factoren en risicomomenten benoemt het CCV ook het belang van de registratie van bijtincidenten en het opzetten van een DNA-databank. Zoals ik tijdens het AO dierenwelzijn van 7 februari jl. (Kamerstuk, 28286, nr. 968) heb aangegeven, ontbreken betrouwbare data voor het vaststellen van een importverbod op bepaalde rassen.

In het verleden is met de Regeling agressieve dieren een houdverbod ingesteld op het niveau van bepaalde rassen (in zijn uitwerking ook een importverbod). In 2009 is die regeling ingetrokken omdat een onafhankelijke commissie geconcludeerd had dat dit houdverbod niet effectief was. Het verbieden van bepaalde rassen stuitte voorts op grote maatschappelijke weerstand. Daarom heb ik in nauwe samenwerking met gemeenten en politie het volgende in gang gezet, om de factoren en momenten die bepalend zijn voor het ontstaan van risicovol gedrag bij honden aan te pakken en daarmee bijtincidenten te voorkomen:

1. Het ontwikkelen van een risicobeoordelingstest

Allereerst laat ik een gevalideerde risicobeoordelingstest ontwikkelen. Het is op grond van artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren verboden om te fokken op bepaalde eigenschappen, waaronder agressiviteit.

Met een gevalideerde risicobeoordelingstest kunnen ouderdieren met gedragingen, waarvan het ongewenst is dat deze worden doorgegeven op objectieve gronden worden onderscheiden en uitgesloten van de fokkerij. Ik geef hiermee uitvoering aan de motie over het fokverbod. Ik wil daarbij kijken in welke situaties een castratie- of sterilisatieplicht opgelegd kan worden in aanvulling op dit fokverbod.

Een dergelijke test biedt de eigenaar tevens inzicht in het risico dat de hond kan vormen. Op grond van dit inzicht kan de eigenaar vervolgens zelf actie ondernemen om te zorgen dat het risico wordt geminimaliseerd. Daarnaast is de test een extra hulpmiddel voor gemeenten om eerder bij een hond objectief te kunnen vaststellen of er een verhoogd risico aanwezig is. Samen met de gemeenten onderzoek ik of en in welke gevallen het effectief en proportioneel kan zijn om een houder te verplichten een dergelijke test te laten verrichten. Dit zou bijvoorbeeld kunnen binnen een bepaalde termijn, nadat een hond is aangeschaft door een inwoner van een gemeente. Op deze manier kunnen ook geïmporteerde honden getest worden.

Om foute fokkers en illegale puppyhandel aan te kunnen pakken heb ik in mijn brief Dierenwelzijn (Kamerstuk, 28286, nr. 991) aangegeven te werken aan een verplicht paspoort voor honden en de verbetering van het systeem van identificatie en registratie van honden. Het fokken van en de handel in agressieve honden komt hierdoor ook beter in beeld, wat de handhaving versterkt van het verbod om te fokken op gedragsafwijkingen zoals (agressiviteit). Ik bekijk voorts in hoeverre het opzetten van een DNA-databank een effectieve en proportionele maatregel is.

Directoraat-generaal Agro en
Natuur

Ons kenmerk
DGAN / 18272034

2. Opstellen lijst hoogrisicohonden

Voor de juridische houdbaarheid van de preventieve maatregelen is het van belang dat er een wetenschappelijk onderbouwde lijst van karakteristieken wordt vastgesteld op grond waarvan kan worden bepaald of sprake is van een hond met een potentieel risico. De lijst zal gebaseerd zijn op genetische (fysieke en mentale) karakteristieken die maken dat het ene soort of het type hond sneller risicovol gedrag vertoont dan het andere soort of type. Deze lijst zal eind 2018 gereed zijn en kan door toezichthouders worden gebruikt voor het inzetten van de hiervoor beschreven test en de hierna beschreven maatregelen.

3. Registratie bijtincidenten

Om goed inzicht te verkrijgen in welke hondenrassen/-typen bijtincidenten veroorzaken is het van belang om te beschikken over betrouwbare data. Voor het verkrijgen van deze betrouwbare data is het van belang dat zowel gemeenten als politie op een uniforme en consistente wijze data over bijtincidenten bijhouden. Om deze goede registratie mogelijk te maken heb ik opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een model gebaseerd op wetenschappelijke kennis en gericht op het accuraat identificeren, beoordelen en registreren van bijtincidenten. De politie en een aantal gemeenten starten in 2019 een pilot met het al bestaande landelijk systeem TRIAS.

4. Bijbrengen kennis en kunde fokker, eigenaar en toezichthouder

Het is belangrijk dat houders van honden beschikken over voldoende kennis en vaardigheden voor het verzorgen van hun honden. Bij een gebrek aan kennis en kunde van de houder zijn andere partijen, zoals de toezichthouder, minder goed in staat om bij een type hond met een verhoogd risico de mogelijke gevaren goed te kunnen inschatten en daardoor te verkleinen. Om de kennis en vaardigheden bij alle betrokken partijen te vergroten worden de volgende stappen gezet:

a) *Wetenschappelijke onderbouwing van de juiste wijze van socialiseren van de hond*

Ik heb opdracht gegeven voor een onderzoek naar de juiste socialisatie van de hond tijdens de verschillende levensfasen. Met dit onderzoek wordt een wetenschappelijke beschrijving opgesteld van wat onder socialisatie moet worden verstaan. Het op de juiste wijze socialiseren is van essentieel belang om het risico op het ontstaan van agressief gedrag zo laag mogelijk te houden. Het onderzoek zal in de loop van 2020 zijn afgerond. Deze termijn is nodig, omdat een noodzakelijk onderdeel van het onderzoek bestaat uit het volgen van de pups totdat ze volwassen zijn.

b) *Kennis en kunde houder*

Het is belangrijk dat een hond, nadat deze goed is gesocialiseerd, vervolgens op de juiste wijze wordt opgevoed. Een houder moet inzicht hebben in het gedrag van zijn dier en moet kunnen beoordelen wat de gemoedstoestand is. Met die kennis en kunde is een houder beter in staat om in een vroeg stadium een eventueel risico te identificeren en actie te ondernemen.

Ik vind het mijn verantwoordelijkheid om duidelijk te maken waar deze kennis en kunde uit moet bestaan. Daarom heb ik opdracht gegeven tot het opstellen van leerdoelen voor een cursus voor houder van honden. Deze leerdoelen zijn eind

Directoraat-generaal Agro en
Natuur

2018 gereed en zullen daarna in beleidsregels van het Besluit houders van dieren worden opgenomen.

Ons kenmerk
DGAN / 18272034

c) *Onvoldoende kennis bij toezichthouders*

Gemeenten hebben aangegeven dat toezichthouders over onvoldoende kennis beschikken om gedrag van honden goed te kunnen beoordelen. Toezichthouders zijn daardoor onvoldoende in staat om adequaat te reageren op beginnende probleemsituaties en laten in preventief opzicht kansen liggen om risico's in een vroeg stadium te verkleinen. Ik wil de gemeenten hierin ondersteunen en heb opdracht gegeven om een cursus te ontwikkelen voor toezichthouders, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Deze cursus is gericht op het bijbrengen van basale kennis over gedrag van honden in het algemeen en risicovolle honden in het bijzonder, waarbij ook kennis wordt bijgebracht over het kunnen uitvoeren van een risico-evaluatie. Deze cursus zal eind 2018 zijn afgerond. Toezichthouders kunnen de cursus vervolgens met ingang van 2019 implementeren in hun opleiding.

5. Formeren leerteam

Gemeenten en politie hebben het idee geopperd om een leerteam met experts te formeren dat desgevraagd hun expertise ter beschikking stelt aan een gemeente om te helpen bij de aanpak van problemen met de hoogrisicohonden. In het volgende overleg zal mijn ministerie met gemeenten en politie dit idee verder uitwerken.

Het bovenstaand pakket aan maatregelen vormt een goed op elkaar afgestemd en samenhangend geheel waarmee bijtincidenten zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. Ik ondersteun hiermee gemeenten en politie in de volle breedte om alle risicovolle factoren en momenten effectief aan te kunnen pakken en in een vroeg stadium gevaarlijke situaties met honden en hun eigenaar te herkennen en actie te ondernemen. Alleen door samenwerking kan dit probleem een halt worden toegeeroepen.

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

F. Initiatief Huis te Hoornpark

Aan College van Burgemeester en Wethouders van Gemeente Rijswijk
t.a.v. Burgemeester M. Bezuijen
Boogaardplein 15
2284DP Rijswijk

Betreft: hondenbeleid en overleg Vereniging Vrienden Huis te Hoornpark
29 maart 2008

Geachte Burgemeester,

In de verwachting dat de college onderhandelingen nog enige tijd in beslag nemen en er nog geen wethouderverdeling en portefeuilles zijn, richt ik namens een groep inwoners van de bomenbuurt in Rijswijk nogmaals met het verzoek om het hondenbeleid in het Huis te Hoornpark enigszins aan te passen. Met een gedoogbeleid tot aan de evaluatie in het tweede kwartaal van dit jaar zijn wij al geholpen. Wij weten dat in 2005 een gelijksoortig verzoek ingediend is, maar tot op heden heeft dat voor ons niets opgeleverd. Na een officiële waarschuwing, overigens terecht, van de BOA lopen wij tegenwoordig langs de Vliet. Dit officiële losloopegebied levert echter gevaar op voor de honden, zoals in het water geraken en gevaar van fietsers die op het voetpad fietsen, maar niet op de fietsstraat.

De Vereniging Vrienden Huis te Hoornpark heeft geen bezwaar tegen ons voorstel en Juichen het zelfs toe. Zij hebben in 2005 een gelijksoortig verzoek ingediend. Een bordje met honden toegestaan en opruimplicht kan volstaan. Het park heeft een publieke functie, alle leeftijdsgroepen moeten er plezier aan beleven.

Voor onze motivatie van ons verzoek verwijs ik naar de bijlagen. We voegen ook een plattegrond van het park bij, waarin het door ons gewenste speelgebied voor honden, gearceerd is. Wij hopen minimaal op een gedoogbeleid en zijn bereid, zoals vermeld in de brief met kenmerk: 18.013064 in de evaluatie van het totale hondenbeleid mee te denken.

In afwachting van een spoedig antwoord en altijd bereid dit verzoek mondeling toe te lichten, verblijf ik, namens de groep hondenbezitters van de bomenbuurt,
Met vriendelijke groet
M. van der Hoeven, ondertekening ook voor onderstaande personen,
Kerklaan 77 2282CG Rijswijk
Mobiel: 0638592090

D. van der Kruk, Ieplaan 93
O. Borms Meidoornstraat 14
A. Overdevest Populierlaan 126
C. Gillemans Kastanjelaan 15
M. Ros Haagweg 195

Bijlagen: brief Gemeente met kenmerk 18.013064
Aanvraag speelgebied honden 2005

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk
inlichtingen bij
doorkiesnummer

18.013064
R. Severijns
(070) 326 11 46

Rijswijk

M. van der Hoeven
Kerklaan 77
2282 CG Rijswijk

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Reactie verzoek honden speelgebied Huis te
Hoornpark

datum 12 februari 2018
bijlage(n)

Geachte M. van der Hoeven e.a.,

Uw brief met daarin het verzoek om een deel van het Huis te Hoornpark aan te wijzen als speelgebied voor honden, is door ons in goede orde ontvangen.

In reactie op uw verzoek kunnen wij u alvast mede delen dat gemeente Rijswijk in 2018 het hondenbeleid gaat evalueren en daar waar nodig / wenselijk dit beleid aan gaat passen. Onderdeel van deze evaluatie is onder andere of de huidige losloopgebieden en verbodsgebieden voor honden in Rijswijk nog steeds aan de wensen / eisen voldoen. Dat betreft dus niet enkel het Huis te Hoornpark maar alle losloopgebieden en verbodsgebieden voor honden in Rijswijk.

Gemeente Rijswijk vindt het bij het opstellen van nieuw beleid belangrijk dat onze inwoners daar bij betrokken zijn en specifiek voor het opstellen van het nieuwe hondenbeleid willen we zoveel mogelijk hondeneigenaren erbij betrekken. Gezien uw betrokkenheid en suggesties in uw brief willen we u en de medeondertekenaars van deze brief te zijner tijd uitnodigen om een bijdrage te leveren aan de evaluatie van het hondenbeleid. Een uitnodiging hiervoor kunt u verwachten in de loop van het 2^e kwartaal 2018.

Het huidige beleid blijft van kracht zolang er geen nieuw beleid is vastgesteld, hetgeen betekent dat tot die tijd honden in het Huis te Hoornpark aangeliind behoren te zijn.

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen dan kunt u contact opnemen met:

Rick Severijns,
Senior beleidsmedewerker dierenwelzijn gemeente Rijswijk,
070-3261146
rseverij@rijswijk.nl
Niet aanwezig op woensdag.

Met vriendelijke groet,

Sabine Vermeulen
Opgavenmanager Duurzame gemeente en leefomgeving.

Deze brief is digitaal aangemaakt en daarom niet ondertekend.

S.v.p. bij correspondentie datum en kenmerk van deze brief vermelden
en richten aan: Gemeente Rijswijk, Beleid Sociaal Domein, Postbus
5305, 2280 HH Rijswijk

Het stadhuis is te bereiken met tram 17,
bus 18, 23, 30, 50 en 51
pagina 1 van 1

Aan College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. Wethouder mevrouw Marloes Borsboom
Boogaardplein 15
2284DP Rijswijk

Betreft: een verzoek om wijziging bestemming deel Huis te Hoorn park in het kader van hondenbeleid.
Ingediend door een groep hondenbezitters, bewoners van de bomenbuurt te Rijswijk

Rijswijk, 30 januari 2018

Geachte Mevrouw Borsboom,
Aangezien wij helaas niet precies weten welk portefeuille onderdelen bij de respectieve wethouders horen, willen wij onderstaande brief onder uw aandacht brengen.
De brief aan wethouder Ronald van der Meij, met enkele aanvullingen, was als volgt:

Hierbij verzoeken wij in het kader van het hondenbeleid van de Gemeente Rijswijk om in dit beleid een kleine wijziging aan te brengen.

Het betreft het Huijs ter Hoornpark gelegen tussen Churchilllaan, Cederlaan en de Thierenskade.

Wij verzoek de Gemeente Rijswijk om het derde veld van het park aan te wijzen als **speelgebied voor honden**, vanzelfsprekend met opruimplicht.

De in het beleid aangewezen plekken als losloopegebied zijn onzes inziens niet geschikt als speelgebied. Te gevaarlijk door water en verkeer b.v.

Dit verzoek wordt ingediend door bewoners van de bomenbuurt, waarvan enkelen bejaard zijn en/of minder valide. Voor enkelen is afstand van de woning een belangrijke factor.

Dit verzoek doen wij aangezien wij op 29 januari en 4 februari jl. rond 9.00 uur een waarschuwing hebben gekregen van het team Handhaving: de honden in het Huijs ter Hoornpark mogen alleen aangeliind lopen. Inwoners van de buurt hebben melding gemaakt van onze activiteiten met onze honden in de ochtenduren.

Het is van groot belang voor honden, dat zij veilig met elkaar kunnen spelen in het kader van overtollige energie kwijtraken en socialisatie. Een neveneffect is dat sociale cohesie tussen buurtbewoners ook vergroot wordt. De aangewezen losloopegebieden in de omgeving van oud-Rijswijk zijn echt niet geschikt als speelgebied. Wij willen het speelgebied voornamelijk in de ochtenduren gebruiken. Opruimplicht is bij ons vanzelfsprekend gedrag.

In het hondenbeleid plan van 2009 zijn voorzieningen getroffen die alleen losloopegebieden betreffen.

Veilige speelgebieden voor hond en mens zien wij op de kaart niet of onvoldoende terug.

Elsenburgerbos is voor bedoelde inwoners te ver om te lopen en niet iedereen heeft gezien de leeftijd of fysieke situatie een auto of fiets o.i.d.

In afwachting van uw reactie en altijd bereid dit verzoek toe te lichten verblijven wij met
Vriendelijke groet,

M. van der Hoeven Kerklaan 77, ondertekening ook voor onderstaande personen

D. van der Kruk, Ieplaan 93
O. Borms Meidoornstraat 14
A. Overdevest Populierlaan 126
C. Gillemans Kastanjelaan 15
M. Ros Haagweg 195

Vereniging Vrienden van het Huis te Hoornpark

Cederlaan 5
2282 KB Rijswijk

H.M. van Putten – Doornbos
Cederlaan 3
2282 KB Rijswijk
woutervanputten@planet.nl

28 maart 2018

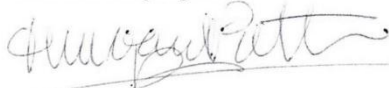
Beste mevrouw van der Hoeven,

Hartelijk dank voor uw brief van 6 maart j.l. Door omstandigheden kon ik uw brief niet eerder beantwoorden.

Het bestuur is het van harte eens met uw voorstel om het zuidelijk deel van het park te bestemmen als losloopegebied voor honden, natuurlijk met opruimplicht.
Ook zijn we het eens met uw voorstel om in dat gedeelte een of meer bankjes te plaatsen voor de sociale cohesie.

Wij hopen dat de gemeente uw aanvraag honoreert.

Met vriendelijke groet,

Heilina van Putten – Doornbos.
Voorzitter.

Bijgaand copieën van een dergelijk voorstel dat wij in 2005 hebben gedaan.

Aan de Vereniging Vrienden van het Huis te Hoornpark
Cederlaan 5
2282KB Rijswijk
Voorzitter Lien van Putten

Rijswijk, 6 maart 2018

Beste mevrouw van Putten,

Hierbij stel ik namens een groepje vrouwen, uit de bomenbuurt, de Vereniging op de hoogte van ons verzoek aan de gemeente Rijswijk om in het kader van het hondenbeleid een speelplek voor honden aan te wijzen in het Huis te Hoornpark.

Het park heeft speelvoorzieningen voor peuters, kleuters en hun ouders. Ook zijn er twee speelvelden voor jongeren.

Voor ouderen, al of niet goed ter been, zijn er zelfs geen mogelijkheden om in de lente en zomer in het zonnetje te zitten: de bankjes staan of in de schaduw van grote bomen en rondom de speelvoorzieningen, waar hondenbezitters niet mogen komen. Honden mogen alleen aangelijnd door het park lopen. De aangewezen loslooplegebieden zijn voor ons te ver of zelfs gevaarlijk voor mens en dier.

Wij hebben dringend behoefte aan een speelgelegenheid voor onze honden. Wij vinden het achterste deel van het Huis te Hoornpark een geschikte plek. Daar wordt zelden door kinderen gespeeld en het gaat voornamelijk om de tijd in de ochtend van 9.00 uur tot 10.00 uur.

Argumentatie van ons verzoek, zoals voorgelegd aan de Gemeente Rijswijk:

Het is van groot belang voor honden, dat zij veilig met elkaar kunnen spelen in het kader van overvloedige energie kwijtraken en socialisatie. Een neveneffect is dat sociale cohesie tussen buurtbewoners ook vergroot wordt. De aangewezen loslooplegebieden in de omgeving van oud-Rijswijk zijn echt niet geschikt als speelgebied. Wij willen het speelgebied voornamelijk in de ochtenduren gebruiken. Opruimplicht is bij ons vanzelfsprekend gedrag.

De Gemeente zal ons verzoek meenemen in het tweede kwartaal. Het hondenbeleid voor de hele Gemeente wordt dan geëvalueerd.

Aangezien de vrienden van het Huis te Hoornpark het park een warm hart toedragen vinden wij het vanzelfsprekend u op de hoogte te stellen van ons verzoek.

In de hoop dat er geen zwaarwegende argumenten van de kant van de vereniging zullen zijn, verblijf ik,

Met vriendelijke groet, mede namens de baasjes van de buurthonden,

Mimi van der Hoeven,
Kerklaan 77
2282CG Rijswijk

G. Inventarisatie knelpunten afvalbakken

Genummerd: de input op de enquête hondenbeleid in Juni 2018.

Op datum: Beoordeling van de knelpunten op locatie augustus 2019.

1. Geen prullenbakken bij de uitlaatstroken langs de Beatrixlaan.

5-8-2019: Deze uitlaatstrook krijgt begin september een omheining om veiliger te maken en zal naar verwachting intensiever worden gebruikt. Op deze losloopstrook met een totale lengte van ruim 300 meter, staat geen enkele afvalbak. Advies: 2 á 3 afvalbakken plaatsen en halverwege een zitbankje.

Conclusie: Knelpunt gegrond en zeer actueel. Zie advies.

2. Geen prullenbak in het park aan de Aletta Jacobstraat.

5-8-2019: Dit park is een speelpark waar een totaalverbod voor honden geldt. Langs het park staan op vier locaties bankjes met afvalbakken.

Conclusie: knelpunt ongegrond.

3. Wijk Cromvliet hondenpoep op stoep en tussen geparkeerde auto's. Meer prullenbakken gewenst voor het deponeren van poepzakjes.

6-8-2019: Afvalverwerking in deze wijk middels rolcontainers. Echter in de Caan van Necklaan ter hoogte van huisnummers 79, 143, 168, 235 en 283 ondergrondse containers met pasjessysteem idem in de Beetslaan nr. 59 en 200. In totaal 6 afvalbakken geteld (Penninglaan 28, Broekslootkade 7, schoolplein Nicolaas Beets en de hoek van Bilderdijlaan, Vondellaan en Da Costalaan met de Geestbrugweg). Geen uitlaatstroken in deze wijk (uitgezonderd Broekslootkade) dus honden moeten behoefte doen op straat. Advies: maak klepjes in de ondergrondse containers voor poepzakjes.

Conclusie: knelpunt deels gegrond. Zie advies.

4. RijswijkBuiten: Op de Sionweg, Spieringweteringweg en Boomgaard staan geen afvalbakken voor hondenpoep.

5-8-2019: Rondje gelopen door de hele wijk: Opruimplicht wordt goed nageleefd, amper hondenpoep aangetroffen.

- Terras van Sion. Uitlaatstroken aan weerszijden van de sloot. Even huisnummers één afvalbak bij huisnummer 60. Overkant van de sloot, bij de oneven huisnummers helemaal geen afvalbak. Advies: ook een afvalbak bij de oneven huisnummers.
- Laan van Sion uitlaatstrook met ruim voldoende afvalbakken ter hoogte van huisnummers 215, 249, 277, 323, 337 en 363.
- Buitensingel uitlaatstroken aan weerszijden van de sloot. Ook hier één afvalbak aan de kant van de even huisnummers ter hoogte van huisnummer 32. Aan de andere kant van de sloot bij de oneven nummers helemaal geen afvalbak. Advies: ook een afvalbak bij de oneven nummers.
- Genoemde straten in de enquête (Spieringsweteringweg, Sionsweg en Boomgaard) staan inderdaad geen afvalbakken. Bij Boomgaard in de zijstraat Loofgang wel open containers restafval waar ook poepzakjes in gedeponeerd kunnen worden. Advies: In Spieringsweg en Sionsweg 1 á 2 afvalbakken plaatsen gelijk verdeeld over de lengte van de weg.

Conclusie: Knelpunt is nog steeds actueel, zie bovenstaande adviezen per straat.

5. In de parken waar honden toegestaan zijn, zijn te weinig afvalbakken voor hondenpoep. Specifiek genoemd zijn:

A. Losloopgebied Hoekpolder.

13-8-2019: Bij de diverse ingangen van het losloopgebied en bij de wandelpaden langs de speelplekken (speelplek zelf is verbod voor honden maar wandelpad erlangs niet) staan voldoende afvalbakken. Ik heb er in totaal 9 geteld hetgeen voldoende is voor dit formaat losloopgebied.

Conclusie: knelpunt ongegrond / niet langer actueel.

B. Wilhelminapark. Gedeeltelijk losloopgebied, gedeeltelijk verbodsgebied en gedeeltelijk aanlijnplicht.

6-8-2019: In het verbodsgebied voor honden (BBQ veld, Speelveld zwembijver, Natuurtuin) een overdaad aan afvalbakken. Langs de wandelpaden & fietspaden met aanlijnplicht (Bosgang langs spoor, gedeelten van de Omloop, Hazepad) voldoende afvalbakken aanwezig. Echter in het losloopgebied voor honden is er vanaf het parkeerterrein aan de Beatrixlaan tot aan het voormalig parkeerterrein aan het spoor inclusief het tussenliggende gebied rondom de voormalige uitkijktoren geen enkele afvalbak te bekennen. Dit is in de enquête Hondenbeleid en tijdens de bijeenkomsten meerdere malen als knelpunt aangehaald door hondenbezitters. Advies: plaats een aantal afvalbakken in het losloopgebied.

Conclusie: knelpunt gegrond en nog steeds actueel. Zie advies.

C. Elsenburgerbos. Hele bos is losloopgebied voor honden uitgezonderd het speelveld hetgeen verbodsgebied is.

8-8-2019:

- Parkeerterrein Lange Kleijweg 2 afvalbakken vlak naast elkaar en 50 meter verderop langs het verharde pad nog een 3^e afvalbak. Advies: voldoende bakken maar beter spreiden over het parkeerterrein.
- In het gedeelte tussen de A-4 en de ligweide naast de vijvers staan langs de wandelpaden een 3 – tal zitbankjes waarvan eentje met afvalbak. Advies: geen extra bak nodig want honden poepen in de bosjes.
- In het gedeelte ligweide naast de vijvers staan 4 zitbankjes inclusief afvalbak en rondom de vijvers staan nog eens 6 afvalbakken, echter allemaal aan de kant van het verharde pad en geen een aan de kant van het schelpenpad. Advies: Aan de kant van het schelpenpad 1 á 2 extra bakken plaatsen want hier wordt ook gevist (afval) en gewandeld met honden (hondenpoep).
- Rondom het speelveld (= verbodsgebied voor honden) staan 2 afvalbakken aan de paden die ook toegankelijk zijn voor hondenbezitters. Advies: geen extra bak nodig.
- Langs de wandelpaden rondom het fietspad de Heuvelring staan een 6-tal zitbankjes verspreid over het gebied waarvan er maar bij één een afvalbak staat. Honden doen ook in dit gebied hun behoefte veelal in de bosjes maar een paar extra bakken naast de zitbankjes is wel wenselijk. Advies: Bij 2 van de 5 zitbankjes waar in dit wandelgebied nu geen afvalbak staat een afvalbak plaatsen.

Conclusie: knelpunt deels gegrond. Zie de adviezen per deelgebied.

6. Extra afvalbakken op de Handelskade voor hondenpoep.

6-8-2019: Tegenover speeltuin Inter Amicos langs het water drie zitbankjes met een afvalbak. Halverwege de losloopstrook Handelskade een zitbankje met afvalbak en op de hoek met het losloopgebied aan de Klipperstraat ook nog een zitbankje met afvalbak.

Conclusie: knelpunt ongegrond / niet langer actueel.

7. Geen afvalbakken voor hondenpoep in de Jozef Israëllaan.

1-8-2019: Alleen ter hoogte van huisnummer 166 en 226 staat naast de uitlaatstrook voor honden een afvalbak geschikt voor poepzakjes. In de rest van de Jozef Israëllaan staan genoeg ondergrondse containers voor restafval (t.h.v. huisnummers 10, 59, 237, 275, 351 en 467) echter allemaal alleen toegankelijk met pasje. Daarnaast staan veelal open GFT bakken maar daar mag geen plastic zakjes in gegooid worden. Advies: maak klepjes in de ondergrondse containers voor poepzakjes.

Conclusie: Knelpunt is deels nog steeds actueel. Zie advies.

8. Losloopgebied aan de Dijk heeft te weinig afvalbakken.

5-8-2019: In de losloopstrook tussen Winston Churchillaan en de Dijk staat halverwege 1 afvalbak en langs de Schaapweg bij de bushalte ook 1 afvalbak. In de losloopstrook tussen de Dijk en Endezant staat aan het begin 1 afvalbak en halverwege bij de zitbankjes voetbalveld een afvalbak dat echter verboden gebied is voor honden want speelplek. Ook hier langs de Schaapweg bij de bushalte een afvalbak. Advies: verplaats de afvalbak bij het voetbalveld / speelplek naar het pad zodat deze ook bruikbaar is voor hondenbezitters. Extra bak is niet nodig.

Conclusie: zie advies om knelpunt op te lossen.

9. Losloopgebied langs de Vliet bij de Huis te Hoornkade heeft geen afvalbak.

6-8-2019: Aan het begin bij de fietsbrug de Oversteek zitbankjes met afvalbakken en aan het eind bij de ingang Hoornbrug ook zitbank met afvalbak. Daartussen ter hoogte van huisnummers 10 en 61 en zijstraat Thierenskade ook zitbankjes met afvalbak is op de losloopstrook Huis te Hoornkade totaal 5 afvalbakken.

Conclusie: knelpunt is ongegrond / niet langer actueel.

10. Sir Winston Churchillaan tussen Jozef Israëllaan en Kerklaan geen afvalbak voor hondenpoep.

1-8-2019: Direct tegenover de Prins Mauritschool hoek Kerklaan staat een afvalbak geschikt voor poepzakjes. Op de hoek met de Rembrandtkade staat op ongeveer 30 meter van de Sir Winston Churchillaan een bankje met een geschikte afvalbak. Aan de overkant Rembrandtkade is een zitplek met vijvertje en dolfijnfontein met eveneens een geschikte afvalbak. Aan beide kanten van de Sir Winston Churchillaan is een bushalte Paulus Potter van lijn 23 met aan beide kanten ook een geschikte afvalbak.

Conclusie: knelpunt is ongegrond / niet langer actueel.

11. Kerklaan geen afvalbak voor hondenpoep.

1-8-2019: Zie 10. Direct tegenover Prins Mauritschool staat een geschikte afvalbak. Op het speelplein aan de Esdoornstraat staat een afvalbak maar het plein is verboden voor honden dus niet handig voor deponeren poepzakje. Ter hoogte van huisnummer 136 en tegenover de Albert Heijn staat een geschikte afvalbak en binnen het winkelgebied staan er tegenover huisnummers 1, 5, 7 en 15 binnen een straal van 50 meter 4 geschikte afvalbakken.

Conclusie: knelpunt is ongegrond / niet langer actueel.

12. Rembrandtkade staat maar 1 prullenbak.

6-8-2019: Aan de Rembrandtkade zijn ter hoogte van huisnummers 3, 97, 105 en 232, zitbankjes met daarnaast een afvalbak. Aan begin en eind en ter hoogte van huisnummers 52 en 138 zijn ondergrondse containers toegankelijk met pasje. Voldoende mogelijkheid voor bewoners om poepzakjes te deponeren.

Conclusie: knelpunt is ongegrond /niet langer actueel

13. Wijk Leeuwendaal, tekort aan afvalbakken. Geen specifieke straatnamen genoemd.

6-8-2019: Afvalverwerking in deze wijk met rolcontainers. In totaal 4 afvalbakken geteld in deze wijk (Regentessestraat 57, Hoornbruglaan 38, hoek Frederiklaan & Alexanderlaan, hoek Oranjelaan & Koninginnelaan). Is erg weinig daar er ook geen uitlaatstroken zijn in deze wijk en honden hun behoefte op straat moeten doen.

Conclusie: Knelpunt gegrond. Onderzoek wat beste oplossing is.

14. Uitlaatstrook Poelslaan / Heldringlaan.

5-8-2019: Bij de speelplek aan de overkant van de Poelslaan staat wel een afvalbak en aan het grasveld / uitlaatstrook staan ondergrondse containers toegankelijk met pasje. Advies: plaats een afvalbak bij het grasveld of maak een klepje voor hondenpoepzakjes in de containers.

Conclusie: Knelpunt gegrond en actueel. Zie advies.

15. Karmozijnstraat / Hoogkamerlaan.

5-8-2019: In de Karmozijnstraat ligt het Rijswijks Lyceum en daar tegenover een speelplek die beiden verboden gebied zijn voor honden. In de Hoogkamerlaan staan bij iedere zijstraat (Karmozijnstraat, Vermiljoenstraat en Terracottastraat) zitbankjes met afvalbakken = 3 in totaal. De grasvelden tussen de flats zijn allemaal privéterrein bedoeld voor de bewoners en zijn ook verboden gebied voor honden. Honden kunnen dus alleen op straat hun behoefte doen. Advies: Een uitlaatstrook in deze wijk is wel wenselijk. Extra afvalbakken zijn niet nodig.

Conclusie: knelpunt qua hoeveelheid afvalbakken is ongegrond. Wel behoefte aan uitlaatstrook.

16. Wijk Vrijenban, geen specifieke straatnaam.

5-8-2019: Rondje gelopen door de hele wijk. Als volgt:

- Zwaluwsingel losloopegebied: aan het begin en einde staat een afvalbak en halverwege bij het bruggetje ook nog een.
- In de Snijlaan staat ter hoogte van huisnummer 21 en 47 een afvalbak.
- Langs de uitlaatstrook aan de Nachtegaallaan staan aan het begin en halverwege ter hoogte van huisnummers 2 en 30 afvalbakken.
- Langs het bedrijventerrein aan de Reigerweg is een groenstrook langs het water waar ter hoogte van de Vinkweg een dubbele afvalbak staat.

**Conclusie: voldoende afvalbakken aanwezig in wijk Vrijenban.
Knelpunt ongegrond / niet langer actueel.**

17. In de omgeving van de Herenstraat lang lopen met zakje voor aantreffen geschikte afvalbak.

1-8-2019: Rond gelopen in het winkelcentrum Oud Rijswijk omgeving Herenstraat en daar staan veel afvalbakken her en der verspreid.

Conclusie: knelpunt is ongegrond / niet langer actueel.

18. Bomenbuurt, geen specifieke straatnaam.

6-8-2019: Alleen in het Cederpark staan voldoende (5 in totaal) afvalbakken. In de rest van de Bomenbuurt staat 1 afvalbak bij het speelplekje aan de Lijsterbeslaan. Door de hele buurt staan er wel een hoop ondergrondse containers toegankelijk met pasje. Advies: maak de containers met klepje geschikt voor poepzakjes.

Conclusie: knelpunt gegrond uitgezonderd Huis te Hoornpark / Cederpark. Zie advies.

19. In Eikelenburgh staan geen prullenbakken om poepzakjes weg te kunnen gooien.

13-8-2019: In het gebied tussen de Eikelenburglaan, Monseigneur Bekkerslaan en de Sir Winston Churchilllaan (Eikelenburgh) is in het losloopgebied een zitbankje met daarnaast een afvalbak. Gezien het formaat van dit losloopgebied voldoende. Vervolgens staat dit gebied vol met volkstuintjes waar een aanlijnplicht geldt voor honden en her en der ook afvalbakken staan. Er worden honden uitgelaten op het fietspad tussen Eikelenburglaan en Sir Winston Churchilllaan (aanlijnplicht) waar geen afvalbak staat. Het gedeelte van de villawijk nog in aanbouw is niet meegenomen in deze inventarisatie.

Conclusie: knelpunt is ongegrond / niet langer actueel.
--